

Městské divadlo Brno

VÁŽENÍ DIVADELNÍ PŘÁTELÉ,

podobně jako v předcházejících letech vás v tomto čísle našeho časopisu seznámím s našimi plány, které budeme uskutečňovat v průběhu následující sezony 2012/2013. Jsem nesmírně rád, že se naše inscenace, jejich tvůrci a v neposlední řadě i herci opakovaně stávají středem pozornosti jak v našem městě, tak i v republice a po dlouhá léta i v zahraničí. Vždyť jenom v loňském roce jsme v zahraničí odehráli 41 představení! A hned tři herci našeho divadla jsou nominováni na nejvyšší herecké ceny udělované v České republice za rok 2011, dva na Cenu Alfréda Radoka – Michal Isteník a Martin Havelka, a Dušan Vítázek za jeho fenomenální výkon v hlavní roli muzikálu *Jekyll a Hyde* na Cenu Thálie!!!

V nové sezoně tentokrát nazkoušíme celkem 9 inscenací, z nichž pět bude zastupovat v našem repertoáru hudební-muzikálové divadlo a čtyři inscenace pak divadlo činoherní. Sezónu otevřeme Senecovým básnickým dramatem „*Faidra*“ v režii a úpravě Hany Burešové. Hlavní roli bude hrát Helena Dvořáková, která za její ztvárnění v pražském Divadle v Dlouhé získala Cenu Alfréda Radoka.

Mnozí z vás si jistě vzpomínáte na filmový muzikál, který napsali autoři Jule Styne, Bob Merrill a Isobel Lennartová, „*Funny girl*“ s Barbrou Streisandovou a Omarem Sharifem v hlavních rolích, za nějž světznámá herečka získala Oscara. V režii Pavla Fiebera z Německa uvedeme tento muzikál, plný již zlidovělých melodií, jako první hudební komedii v sezoně.

S kýmkoliv se v zahraničí dám do řeči a náš rozhovor přinese téma českého umění, všichni hned začnou vyprávět o svých nádherných zážitcích s romány Milana Kundery. Mám ohromnou radost, že vám představím jeho brilantní melancholickou komedii „*Jakub a jeho pán*“ v mé režii.

I další inscenaci budu režirovat já. Muzikál, který se jmenuje „*Kočky*“. Andrew Lloyd Webber napsal tento muzikál muzikálu na základě básnické sbírky Thomase Stearnse Eliota, nositele Nobelovy ceny za literaturu z roku 1948.

Poslední premiérou roku se pak stane tradiční silvestrovská komedie, kterou tentokrát bude bláznivá veselohra „*Jezinky bezinky*“. Jejím autorem je Joseph Kesselring a pro naši zemi ji objevil na Broadwayi Jan Werich. Uvedeme ji v režii Petra Gazdíka, v hlavní roli se Zdenou Herfortovou.

Následovat bude dramaturgie slavného románu Klause Manna „*Mefisto*“, která je dílem Ariane Mnouchkine. Vskutku ďábelský příběh o lidské schopnosti zaprodat svou duši bude u nás režirovat Petr Kracik.

Legendární příběh hrdiny „*Zorra mstitele*“ od Isabel Allende inspiroval hudební skupinu Gipsy Kings a jednoho z nejlepších londýnských hudebních aranžérů Johna Camerona, společně s autorem scénáře Stephenem Clarkem, aby představili tento příběh jako muzikál na West Endu 15. července 2008. Naše divadlo uvede muzikál „*Zorro*“ se skladbami v rytmu flamenca v české premiéře v režii Petra Gazdíka.

Magický muzikál „*Pokrevní bratři*“ Willyho Russella o neuvěřitelném osudu dvou bratrů – dvojčet uvedeme na Hudební scéně našeho divadla v mé režii.

Poslední premiérou se stane hudební představení na Činoherní scéně v režii Stanislava Slováka. Komedialní, ale i sociální muzikál „*Donaha!*“, který podle populárního britského filmu *The Full Monty* napsala dvojice amerických autorů Terence McNally a David Yazbek, tak uzavře sezónu 2012/2013.

Naše plány vyvěrají z našich snů, z představ, které si spřádáme nad texty zcela novými i těmi již legendárními, či nespravedlivě zapomenutými... z představ o tom, kteří konkrétní aktéři se v nich mohou představit v hlavních rolích a jak se s nimi ztotožní..., jaká bude výtvarná či hudební podoba každé jednotlivé inscenace. Avšak převod našich snů do materializované podoby, ona nádherná práce v přípravě s překladateli, úpravci, výtvarníky, muzikanty, dramaturgy, choreografy a pak během tříletých realizací a náročných zkoušek s účinkujícími teprve ukáže, zdali se naše představy završí i na jevišti během onoho kouzelného svátku, který jsme si uvykli přes tisíciletí nazývat divadlem! Pro úspěšné výsledky našeho snažení tak, abyste odcházeli z našeho divadla spokojeni a nadšení, činíme, jak jste si zajisté všimli, vše potřebné a někdy i nemožné.

Společně se všemi kolegy z MdB se již dnes těšíme na všechny splněné sny, kterých si společně užijeme při nových představeních v sálech našich scén v nové sezoně 2012/2013!

Stanislav Moša, ředitel MdB

 DOKOŘÁN

**BŘEZEN
2012
CENA 15,- Kč**

Stanislav Moša

Anton Pavlovič Čechov

Tři sestry

Režie: Stanislav Moša

ČINOHERNÍ SCÉNA

13. a 14. BŘEZNA v 18.00 HODIN

Konstantin Biebl Milenci

Až umřem, stanem se květinami.
Ve dne budem lidem pro radost.
A v noci budem sami.

„Neodpoutávej se nikdy od svých snů!
Když zmizí, budeš dál existovat,
ale přestaneš žít.“
Mark Twain

B | R | N | O

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO
FINANČNĚ PODPORUJE
MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO,
PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

PARTNEŘI DIVADLA

Dennis Martin

PAPEŽKA

Režie: Stanislav Moša

PREMIÉRA NA HUDEBNÍ SCÉNĚ

4. ÚNORA 2012

Foto: Jęf Kratochvíl

Foto: jg Kratochvíl

**SNÍMKY ZE SLAVNOSTNÍ ČESKÉ PREMIÉRY MUZIKÁLU PAPEŽKA
ZA ÚČASTI AUTORŮ DONNY W. CROSS, DENNISE MARTINA A CHRISTOPHA JILA**

LELKOVÁNÍ JIŘINY VESELÉ

S ROMANEM POLÁKEM

S choreografkou Hanou Peňou Kratochvilovou, Evelínou Kachlířovou a dramaturgem Jiřím Závišem

Jeho inscenace vždy patří k vrcholům sezony Městského divadla v Brně. Slovenský režisér Roman Polák se stal v moravské metropoli už pravidelným hostem, přestože pendlování mezi Bratislavou a Brnem mu ubírá energii. Za nabídku režirovat jedno z nejklaších děl světové dramatiky, *Cida*, byl ale vděčný. I když má za to, že konkurovat na divadle temporytmu filmů a klipů je stále složitější.

Kolikátá vaše režie v pořadí je Cid na prknech Městského divadla Brno?

Opravdu nevím. Nepočítám to. Určitě jsem dělal už více než stovku inscenací, ale jestli je v celkovém pořadí stodesátá, stočtrnáctá nebo jiná, nevím. Když jsem byl mladší, počítal jsem, ale teď už ne.

Proces tvorby je velmi zvláštní, odpuzující a zároveň přitažlivý, řekl jste už dřív v jednom rozhovoru. Co vás na něm tedy stále tak přitahuje?

Každá nová režie je nový úkol. Překvapující na práci režiséra je fakt, že to pořád je něco jiného. I když můžete využít své zkušenosti, nikdy se nedá vyžít jen z toho. Vždy musíte

hledat jiné kombinace, protože každá hra je něčím specifická. Když se jako režisér pro ni rozhodnete, musíte to něco svěbytného objevit, musíte v sobě najít energii podívat se na příběh, který budete inscenovat, nezatíženými očima. Což je na režii to nejkrásnější i nejsložitější.

Jsou ale režiséři, kteří několikrát dělají stejnou hru...

Sám jsem tak opakovat asi třikrát. Jednou to dopadlo slušně, jednou katastrofálně a jednou dobře. Ale neumím to dělat a ani si nemyslím, že to je práce režiséra. Několikrát mne o to žádali z různých divadel, a vždy jsem odmítl. To už není tvorba, to je jen jistý druh řemesla a mne to tak nebaví. Mne láká, když jako člověk se třicetiletými zkušenostmi stále vstupuji do nového procesu a stále jsem na začátku. V tom je adrenalin. Člověk může přejít Nanga Parbat, ale přesto pořád stojí před nějakým vrcholem. Ten může být sice i menší, ale současně také složitější, nebezpečnější a nemusíte najít cestu nahoru. Pouze neustálé hledání vás nutí ze sebe vymačkat co nejvíce nových, svěžích a netradičních pohledů.

Přesto, nechtěl jste někdy s režii skoncovat?

Je pravda, že v posledním období, řekněme asi deseti let, procházím jistým vystrážlivěním. Vidím, že dopracovat se někdy dál by znamenalo úplně změnit život, prostředí, vnímání světa, a to se mi nechce. Ani si nemyslím, že by to mělo nějaký význam. Nálada v divadlech je čím dál skeptičtější. Cítím určitou rezignaci ve světě, kde za slušného člověka je považován automaticky ten, který je bohatý. Jiné priority se relativizují. Jakoby být chudý znamenalo být neslušným člověkem, to je absurdita, do níž jsme se po dvaceti letech od revoluce dostali. Takže přicházejí myšlenky, které ubírají energii tvůrcům. Jestli má vůbec v drsné konfrontaci s virtuálním světem, se světem povrchnosti, prázdných příběhů a show význam zušlechťovat diváky.

Co je pro vás na režii nejtěžší?

V posledních letech je nejsložitější nastartovat sám sebe a celý kolektiv, s nímž pracuji. Abychom nechtěli vytvořit jen další inscenaci do počtu, ale něco, co je jedinečné, neopakovatelné a osobité. I když právě s tím pocitem jedinečnosti se dostává vždy obava, zda to má nějaký význam, smysl, mám pochybnosti, co dál. Naštěstí se jedná o okamžiky takové deprese, z kterých se rychle vzpamatuji. Paradoxně se mi to ale stává po úspěšných premiérách, ne po těch nepříliš zdařilých. Není to tak, že by se mi něco nepovedlo a nevěděl jsem, co dál, ale hledám, kudy pokračovat po úspěchu.

Podstatou divadla je jeho neopakovatelnost. Což je trochu děsivé, ne? Vyjma několika televizních záznamů nezůstane i po těch nejúspěšnějších inscenacích vlastně nic...

Některé žijí ve vzpomínkách, o některých existují záznamy kritiků, byť mnohé jsou z mého pohledu nedokonalé či scestné. Ale i ony se stanou historií, až paměť vychladne. I to je ale vzrušující, že vytvoříte něco, co bude žít jen po určitou dobu. Že divadlo vznikne, divák má možnost něco vidět a potom ta inscenace zemře. Jako by si člověk měl uvědomit, že k životu patří zrození a smrt. Každým zrozením inscenace ji už od-suzujete na smrt. A tak ani na konci mého života nezůstane z mé tvorby nic. Vlastně je to ekologické.

Ekologické? Spíš deprimující a smutné.

Před několika lety jsem byl v Cambridge v jednom obrovském knihkupectví a zašel do oddělení umění. V obrovském, stometrovém regálu tam stály knihy věnované Chaplinovi, Hitchcockovi a dalším umělcům a celebritám. Díval jsem se na to a ptal se sám sebe: Co je smyslem našeho života? Dostat se do toho regálu? Takže ta smrt režiséra, když zmizí z paměti herců a diváků, kteří jsou s to pochopit, že divadlo dělá i režisér, je ekologičtější než zařazení se do nějakého regálu.

Proč právě Cid? Bude mít hra stará takřka čtyři století co říci dnešnímu publiku?

Titul mi nabídl divadlo a jsem za to velmi vděčný. Je to divadelní kapitola, do níž jsem dosud nesáhnul. Je to krásná hra o lásce a povinnosti, o tom, co znamená rozpor mezi zachováním cti a láskou. V současnosti je pro nás čest archaický pojem ztrácející obsah, vlastnost nepoužívaná, zapomenutá a takřka ztracená. Proto si myslím, že diváci ocení

*S představitelkou
hlavní role
Evelínou Kachlířovou*

alespoň na ty dvě hodiny vstup do společnosti, která má úplně jiné hodnoty. Konkurovat na divadle temporytmu videoklipů a filmů je velmi obtížné. Mnozí lidé mají strach zůstat sami se sebou, proto pořád něco poslouchají, na něco se dívají. Jediná konkurence je nabídnout jim paralelní svět, do něhož ti, kteří chtějí, mohou vejít. S jiným temporytmem, kde je základem lidský vztah, vášně, lidské prohry a vítězství.

Musel jste někdy sám volit mezi láskou a povinností?

Prekvapila jste mne, i když dělám *Cida*, o sobě jsem při této příležitosti neuvažoval. Asi spíš ne. Corneillova hra však současně nabízí i plno dalších životných a živých situací. Sám jsem byl překvapený, kolik vášní se v ní skrývá, je tam láska, touha po něze i erotice, na druhé straně krutost, ješitnost, cynismus... to všechno jsou vášně, které jsou nám i dnes blízké.

I nejlepší vizi režiséra dokážou zhatit špatní

herci. Troufáte si po třech desetiletích práce říct, že poznáte dobrého herce?

(Dlouhé zamyšlení) To je těžká otázka... Ale ano, myslím, že existují dobří herci.

Jiří Voskovec říkal, že hrát pro dobrého diváka je blaho a rozkoš. Ale získat špatného je čest a sláva. Odhadnete, kdy se vám podaří diváky získat?

Zamlada jsem na diváky vůbec nemyslel. Bylo mi to jedno, měl jsem pocit, že vyvolení pochopí moji koncepci a ti nevyvolení ať z divadla vypadnou. Čím je však člověk starší, méně extravagantní a poznává život, tím je vděčnější za to, jak diváci různé úrovně jsou schopni vnímat. Mým ideálem je shakespearovský typ divadla, kdy prostý lid si z jeho her bral příběh a krvavé souboje, měšťané se soustředili na společenské problémy a intelligence na psychologii postav. A to je dar, když se inscenace s úrovní biologickou, psychologickou a společenskou podaří.

Foto: jef Kratochvíl

Pierre Corneille

Cid

Režie: Roman Polák

PREMIÉRA NA ČINOHERNÍ SCÉNĚ

11. a 12. ÚNORA 2012

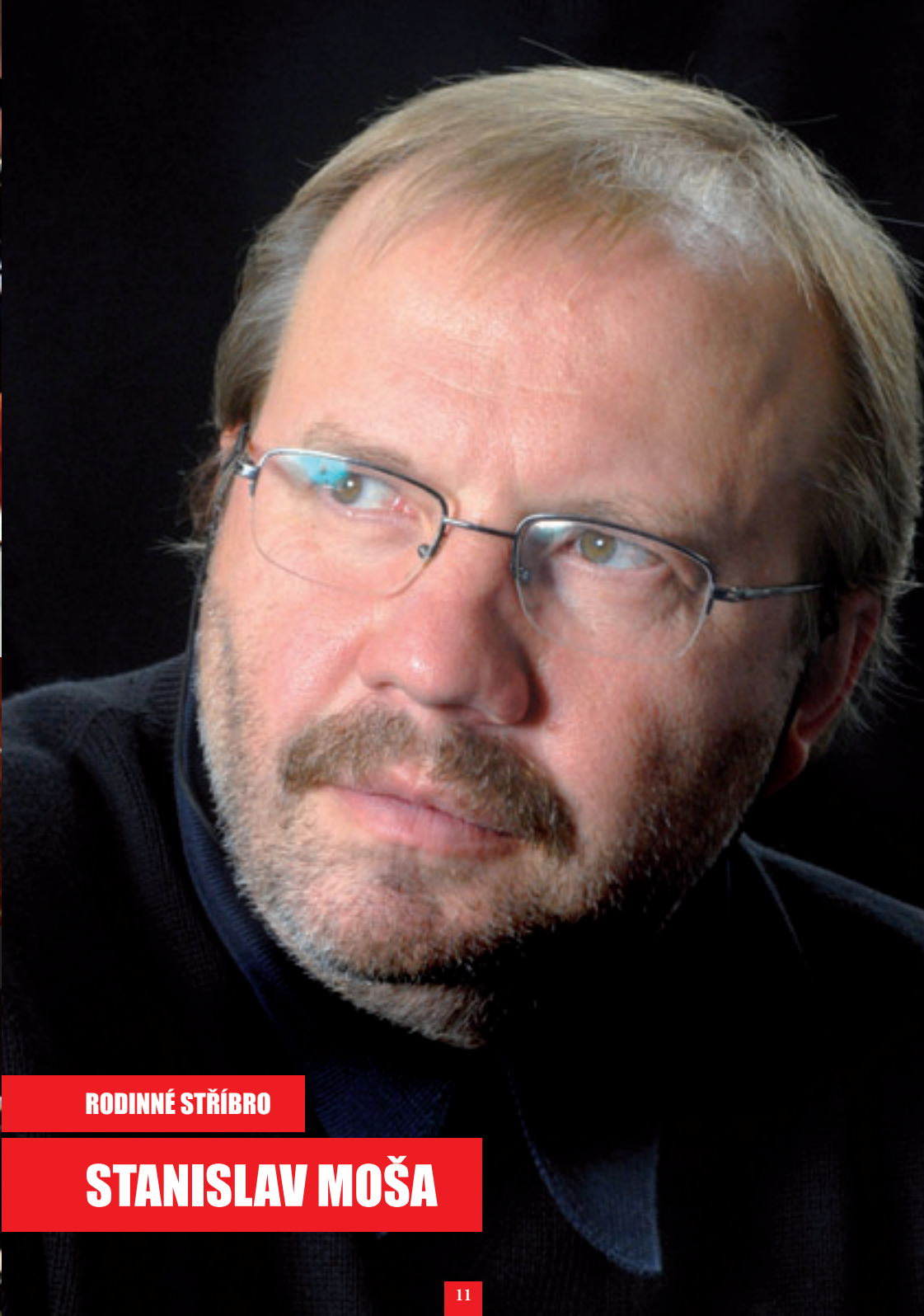

Foto: Jef Kratochvíl

SNÍMKY ZE SLAVNOSTNÍ PREMIÉRY INSCENACE CID

RODINNÉ STŘÍBRO

STANISLAV MOŠA

*S dramaturgyní
Klárrou Latzkovou*

STANISLAV MOŠA: CHCI SE DIVADLEM NEUSTÁLE BAVIT

Pro ředitele Stanislava Mošu je letošní rok obdobím hned několika kulatých pracovních výročí. Téměř přesně na den před dvaceti lety převzal vedení Městského divadla Brno a vybudoval z něj jeden z nejrespektovanějších souborů především v oblasti hudebního divadla. V této sezoně také završuje rovných třicet let profesionálního režisování, s nímž začal v roce 1982 právě v tehdejším Divadle bratří Mrštíků. Od té doby má na svém kontě okolo sto třiceti inscenací, z nichž pod některými je podepsán i jako autor. Nejnovějším kusem z Mošovy režisérské dílny je původní historický muzikál *Papežka (Die Päpstin)*, který v německé Fuldě nastudoval s brněnským týmem premiérově už loni v létě. Nejen o tomto muzikálu, ale i o bilancování uplynulých let a sprádnání nových plánů jsme si povídali v následujícím rozhovoru.

Co vás tolik fascinovalo na příběhu dívky Jany, která v 9. století usedla na papežský trůn?

Především myšlenka, že vůbec není důležité, zda je lidská bytost muž nebo žena. Podstatné

jsou schopnosti, nadání a osobnost jedince. Nejdůležitějším je však obsah našeho života, který mu vtiskneme jen my sami proti všem příkořím, předpojatosti okolí, nevzdělanosti a nelásce. Proto ani u tohoto příběhu nehraje roli, jestli jde o smyšlenou legendu nebo skutečnost. Bereme to jako zprávu o osudu konkrétního člověka.

Osud Jany však není zrovna romantickou historkou o vzniku ideálního člověka...

To rozhodně ne. Příběh jejího života je naopak velmi krutý. Také Jana má totiž kromě svého obrovského duchovního rozměru a touhy po vědění zcela přirozené lidské vášně. Od útěku z domova její opuštěná duše zoufale touží po lásce a jejím naplnění. A právě tyto dva aspekty se u Jany zajímavě střetávají.

Zarámovali jste příběh skutečnými historickými realitami?

Tomu se samozřejmě nešlo vyhnout. Příběh se odehrává v 9. století, kdy například funkce ženy byla považována za výhradně reprodukční. Němečtí autoři v příběhu zohlednili jak silný katolický grunt, tak i barbarský svět legend. Potvrzením příslušnosti ke katolicismu je pro mladičkou Janu v příběhu postava svaté Kateřiny, jejíž medailonek nosí

Jana neustále na krku. Získala ho od svého bratra Matyáše, který v ní probudil touhu po vzdělání, naučil ji číst, psát, znát latinu, základy řečtiny... Poté, co byla Jana donucena odejít z chrámové školy a vzít si za manžela prostého kováře, je celá vesnice zdecimovaná nájezdem Normanů, kteří vyvraždí všechny účastníky svatby. Přežije jen Jana, která mezi mrtvolami nachází i svého bratra. Navlékne si proto jeho kutnu, nožem si uřeže vlasy a vytvoří tím tak dokonalé přestrojení za muže. V tom jí pomáhá právě svatá Kateřina. Barbarský svět je v inscenaci znázorněný dvěma havrany, kteří Janu ochrání i v okamžiku nájezdu Normanů, kdy ji přikryjí svými křídly. Stejně tak v momentě, kdy jí její otec hrozí vyzrazením.

Při cestě až na papežský trůn prokáže Jana velké odhodlání. Máte vy osobně rád rozhodné a odvážné typy žen, které si dovedou jít za svým?

V tomto jsem konzervativní. Celoživotně obdivuji ženu jako lidskou bytost, která přesahuje náš reálný svět. V ženě spatřuji nesmrtelnost, protože díky ní a skrze zrození nového života se odehrává ten největší zázrak naší existence. Život je příliš krátký na to, abychom ženu, která by měla být podle mého názoru hlavně muži opečovávána, uvedli do křičovatek mocenských soubojů.

Před dvaceti lety, přesně od 1. února 1992, jste ve funkci ředitele divadla. Přimělo vás toto výročí k nějakému bilancování?

Divadlo je běh na dlouhou trať. Co bylo včera, už není dnes. Pořád se objevují nové a nové skutečnosti a výzvy, skrze něž vstupujeme do neustálého dialogu s divákem. A pokud se v minulosti i něco nepovedlo, mám tu výhodu, že jsem celkem zapomnětlivý. (smích) Teda... hýčkáám si především ty krásné vzpomínky, a těch mám požehnaně.

Vzpomněl byste si přesto na některá svoje špatná rozhodnutí, kterých s odstupem třeba litujete?

Takových jsem určitě udělal spoustu. V divadle často musíte i ta nejdůležitější rozhodnutí učinit rychle a v rovině intuitivní. Proto je dobré, že šéfy divadel jsou umělci a ne manažeri nebo ekonomové, kteří by chtěli všechno předem vypočítat a vymezit podle daných

vzorců. Všichni moji spolupracovníci by vám potvrdili, že když jsem s něčím nespokojený, poměrně rychle to zformuluji a řeším, protože nesnesu žít v prostředí, za které nesu zodpovědnost, s vědomím, že něco není v pořádku.

Zmíníte nějaký takový „přešlap“?

Jako svoji první režii jsem u Mrštíků dělal hru *Falstaffovo babí léto* ve Vladislavově překlada a v úpravě Jana Wericha. Hlavní roli hrál tehdy Jiří Tomek. Je zvláštní, že dodnes bych za tuto inscenaci dal ruku do ohně, moc se třeba líbila studentům z divadelní vědy, ale tehdy na to skoro nikdo nechodil. Dodnes si pořádně neumím vysvětlit, čím to bylo. Proto, když jsem se stal ředitelem divadla, inscenaci jsem po pouhých třech reprízách stáhl z repertoáru. Také si pamatuji dvě svoje režie, které jsem dostal příkazem, ale vnitřně jsem tušil, že bych je dělat neměl. A to přitom Jiráskova *Lucerna* nakonec dosáhla úctyhodných 101 repríz! Maďarský muzikál s názvem *Smyslená reportáž o americkém popfestivalu* už dopadl hůř...

Co je pro vás u divadla jednoznačným znakem neúspěchu? Nízká návštěvnost nebo třeba špatné kritiky?

Když jsem ještě sám divadlo aktivně hrával, mívával jsem strašidelný sen, že stojím na forbině a neumím text. Když jsem potom začal

režirovat, změnil se sen do představy, v níž lidé opouštěli mou inscenaci. Strach z prázdného sálu je pořád moje noční můra. Jen bych nikdy nechtěl dospět k tomu, že bych měl chuť svoji inscenaci opustit já sám. Chci se totiž divadlem neustále bavit. A vždycky si říkám, že když to baví mě, najde se dostatek dalších, kterým to přinese minimálně stejné potěšení.

Vzpomněl jste, že jste kdysi divadlo aktivně hrával. Uplatňujete tuto zkušenost i jako režisér? Předehráváte hercům na zkouškách?

Minimálně. V podstatě jsem si zakázal vstupovat na jeviště. Odnaučil jsem se to už jako student JAMU, kdy jsem schválně nosil vysoké boty, které se nedaly hned tak rychle rozšněrovat. To abych nemohl vyskočit na jeviště a ukázat hercům, jak si to představuji. Víím taky, že předehrávání je špatná cesta. Každý dobrý herec by měl totiž překonat jakoukoliv představu režiséra. Měl by se umět zmocnit své role v mantinelech, které jsou mu dané – textem, hudbou, intonací, choreografií... Jak říkal kolega Goethe: Génius se pozná v omezení. *(smích)*

U muzikálu Papežka jste si nově vyzkoušel i roli překladatele, o kterou jste se dělil ještě s Mikulášem Bryanem. Jaká to byla zkušenost?

Přeložil jsem v životě už víc věcí, dělal jsem i simultánní překlady z němčiny. Ale je pravda, že teď poprvé se pro mě jednalo o překlad celé divadelní hry. Ale jinak pracovat pečlivě s textem jsem byl zvyklý odjakživa. Když jsem začínal režirovat, pamatuji si, že každou hru, co jsem připravoval, jsem si přečetl třicetkrát až padesátkrát. Nepřeháním! Vrcholem všeho bylo, když jsem si na závěr text vlastnoručně přepsal na psacím stroji, protože tehdy ještě nebyly žádné počítače. Myslím si, že když si člověk dané dílo takto ohmatá ze všech stran, získá k němu teprve ten správný vztah.

Dovedete se ještě – po tolika letech u divadla – nadchnout z nějakého představení jako naprosto nezaujatý divák?

Jednoznačně ano. V hledišti dovedu být nadšený jako malé dítě. Naposledy se mi to stalo v Londýně, když jsem tam viděl takovou loutkovou činohru s názvem *Válka koní* (v originále *War Horse*). Byl jsem nesmírně zasažený. Teď nově jde tento příběh i do kin, zfilmoval ho Steven Spielberg.

Přivedl jste do Brna už snad všechny světové muzikály. V současném repertoáru nabízíte slágry jako *Bídnič*, *Jesus Christ Superstar*, *Evita*, *Jekyll a Hyde*, *Mozart!* nebo *Čaro-*

dějky z *Eastwicku*. Existuje přesto světový titul, který ještě toužíte uvést?

Dlouho toužím po muzikálu *Notre Dame de Paris*. A už k tomu zbývá jen maličkost – získat práva na jeho uvádění. (smích)

Je naopak nějaký titul, u kterého víte, že u nás nikdy nepůjde zrealizovat?

Takovým je *Phantom opery*. V současné době stojí práva na jeho uvádění 15 milionů eur! To je pro všechna hudební divadla ve světě de facto blokační podmínka. Snad proto, že tvůrci tohoto muzikálu nechtějí, aby se uváděl jinde než v Londýně. Také bychom k jeho uvádění potřebovali typ divadla podobný třeba brněnské Mahence, ve které by šla ideálně technicky provést ona slavná scéna s padajícím lustrem.

Podle čeho se dá vlastně předem odhadnout, jestli daný titul zafunguje i u českého publika?

To se s jistotou nedá odhadnout nikdy. I mě se to stalo, třeba u muzikálu *Jekyll a Hyde*. Když jsem ho viděl poprvé v New Yorku, tak jsem málem o pauze odešel. Potom ve Vídni, kde uvedli přepracovanou verzi, už jsem byl

spokojený, a naše nastudování i Vídeň jsem si ještě v mnohém překonalo. Podobné je to i s *Probuzením jara*, které není diváckým tahákem snad v žádném divadle na světě. Všude získává tento muzikál ceny, i v New Yorku, ale nikde se nehrál moc dlouho. Divákům jde jeho téma hodně pod kůži a většinou je silně zasáhne. Jenže si ten nepřenositelný zážitek nechávají pro sebe. Takže informace ve smyslu „Běžte se na to podívat, je to dobré“ už potom dál neputuje, což je velká škoda. Ale to se někdy stává.

Dovedete si sám sebe představit za několik let bez pracovního nasazení, jen při odpočinku?

To asi ne, protože z nicnedělání bych umřel. I teď se snažím si práci pravidelně prokládat aktivním odpočinkem. Od svých třinácti let hraji tenis, taky jsem hrával závodně basket. Teď při svých pracovních pobytech v cizině jsem se dal nově i na golf. Sport je pro mě výborná duševní hygiena. Taková partička tenisu po ránu, to je naprosto ideálně nastartovaný den!

Autor: Lenka Suchá, foto: jef Kratochvíl

Snehurka a sedem trpasličíků

Režie: Stanislav Slovák

10. a 11. BŘEZNA 2012

NA HUDEBNÍ SCÉNĚ

BŘEZEN 2012

Městské divadlo Brno

Dennis Martin

PAPEŽKA

historický muzikál podle románu
Donny W. Crossové

česká premiéra

režie Stanislav Moša

v hlavních rolích
Svetlana Slováková nebo Hana Holišová
Petr Gazdík nebo Robert Jicha

Městské divadlo Brno

Pierre Corneille

Cid

tragikomedia
o konfliktu
lásky a cti

Režie Roman Puzos

V hlavních rolích: Evžen Vlachý a Jitka Měch

Městské divadlo Brno

Milan Uhde, Lenka Kuba, Milos Stedron

DIVÁ BĀRA

pávodní muzikálový seriál
představení Juraj Novša

Hana Holišová

VSTUPENKY ON-LINE na www.mdb.cz

Andrew Bovell: **VÝKRÍKY DO TMY**

Důvtipná forma této napínavé, psychologicky laděné tragikomedie těží z permanentní konfrontace rozličných úhlů pohledu v několika souběžných liniích. Postupně skládá portréty a vzájemně jen domněle nesouvisějící výskyty ze života devíti postav – dvou manželských párů, muže obviněného ze zločinu, neurotické psychologičky, jejího manžela, její pacientky, jakož i jednoho osamělého muže, jenž byl kdysi pacientčím snoubencem, v mozaiku plnou překvapivých zvrátů, scelenou souhrnou okolností ve strhující koncert jdoucí až na dřeň vztahů mezi pohlavími, ve drama lidí, mužů a žen, pevně lapaných do sítě vášní, tajností, lží, sexu a smrti. Vypráví o chybách, které děláme, a o následcích, které si za ně odnášíme. A důrazem na absenci důvěry v lásky poukazuje právě na jejich nezbytnost a potřebnost v našich životech.

Režie: Stanislav Moša

Hrají: Petr Štěpán, Pavla Vitázková, Markéta Sedláčková, Viktor Skála, Lenka Janíková, Eva Ventrubová, Tomáš Sagner, Robert Jícha, Martin Havelka, Tereza Škodová a Bohumil Vitula.

Pierre Corneille: **CID**

Jeden ze základních kamenů klasického dramatu v dějinách divadla námětově čerpá svůj úžasně strhující příběh ze španělských rytířských románů. Láska Jimény a dona Rodriga spěje ke šťastnému završení ve sňatku, ale situace se nečekaně zkomplikuje. Jiménin otec totiž urazí otce Rodrigova a Rodrigu mstí otcovu pohaněnou čest: v souboji hraběte zabije, Jiména žádá Rodrigovu hlavu, podřizující lásku vůli a požadavku rodové cti. Rodrigu však vybojuje Španělsku důležité vítězství nad Maury a získává čestný přídomek Cid (pán), jakož i panovníkovu přiznání za své zásluhy o stát. Jiména nicméně trvá na potrestání muže, který zabil jejího otce, přestože jej miluje... Pod kůží se vrtající dramatický účinek scén, oplývajících velkolepým a přitom zcela logickým patosem, roste z mistrovské výstavby děje, který se točí kolem konfliktu lásky a cti, vášně a vůle a nutí jak Rodriga, tak Jiménu volit mezi vzájemnou láskou a povinností vůči rodině a státu. Zvítězí povinnost, rodová a osobní čest spolu s vyššími a nadosobními zájmy nad individuálním citem, který nazýváme láskou? To se dozvíme až v samotném závěru tohoto mimořádného díla. Corneillovo skvostné básnické drama (staré bezmála čtyři století) tak může v naší době, prosáklé od teorie po praxi egoismem, době, kdy pojmy povinnost a čest zplaněly k bezobsažnosti, rezonovat myšlenkami nejen provokativními a potřebnými, ale i nezbytně krásně podvratnými.

Režie: Roman Polák

Hrají: Viktor Skála, Pavla Vitázková, Zdeněk Junák, Petr Štěpán, Jiří Mach, Lukáš Janota, Jaroslav Matějka, Patrik Bořecký, Evelína Kachlřívá, Irena Konvalinová, Miroslava Kolářová a další.

Alan Jay Lerner, Frederick Loewe:

MY FAIR LADY (ZE ZELŇÁKU)

Slavný americký muzikál, který vznikl na motivy známé divadelní hry G. B. Shawa *Pygmalion*. Dnes již klasický muzikálový titul, který měl premiéru na Broadwayi v roce 1956, vypráví známý příběh květinářky Lizy Doolittlové, která projde proměnou v sebevědomou mladou dámu... To, že Liza i její otec, popelář Alfréd Doolittle, mluví v originále anglickým dialektem cockney, inspirovalo autora úpravy a režiséra Stanislava Mošu k převedení hry

do brněnského prostředí a k použití místního nářečí, brněnského hantecu. Tak se zrodila *My Fair Lady* s přívlastkem ze *Zelňáku*, protože postava Lizy se přesunula z původní londýnské tržnice Covent Garden na brněnský Zelný trh. Nejde totiž jen o jazykovou inovaci, ale i o posun do místních realíí. A tak postavy v úvodu nevycházejí z Královské opery, ale z Reduty, kde nehráli Verdiho Aidu, ale lidovou operetku Na tý louce zelený... S posunem muzikálu do nám blízké jazykové roviny a také směrem do současnosti, souvisí také změna jmen. V brněnské verzi nenajdeme Lizu Doolittlovou, ale Duřinkovou, nikoli profesora Higginse, ale Jindřicha Hradského, místo plukovníka Pickeringa plukovníka Špičku a Freddy Eynsford-Hill prošel proměnou na Bedřicha Škodu-Vrchovského. Díky vtipné úpravě a vynikajícím hlavním představitelům je inscenace, kterou doprovází osmičlenný živý orchestr, jedním z nejvyhledávanějších představení MdB.

Režie: Stanislav Moša

Hrají: Markéta Sedláčková nebo Radka Coufalová, Martin Havelka nebo Petr Štěpán, Zdeněk Bureš, Zdeněk Junák nebo Ladislav Kolář, Miroslava Kolářová nebo Eva Jelínková, Zdena Herfortová nebo Irena Konvalinová, Jiří Mach nebo Kristian Pekar a další.

Stano Slovák, Jan Šotkovský, Petr Štěpán, Karel Cón:

SNĚHURKA A SEDM TRPASLÍKŮ

Příběh, který znají snad všichni – po smrti laskavé královny matky si přivádí hodný Král domů zlou Macechu, která nedokáže snést krásu své nevlastní dcery. A když zemře i Král, je jí mladá Sněhurka vydána zcela na milost a nemilost. Před smrtí jí zachrání jen útek do hlubin temného lesa. Na konci této strastiplné pouti však stojí k jejímu štěstí útulný domeček se sedmi postýlkami – jedna pro Průfu, jedna pro Kejhala, jedna pro Dřímala, jedna pro Rejpala, jedna pro Stydlína, jedna pro Šišťka a jedna pro Šmudlu. Jen péče ženské ruky tu jaksi chybí a postýlky jsou poněkud malé. Ovšem Macecha se dozví, že Sněhurce se podařilo uniknout jejím spádům a rozhodne se jí zbavit sama...

Na pozadí známé pohádky bratří Grimmů, jemně inspirovaní proslulou animovanou verzí Walta Disneyho, tvoří hudební skladatel Karel Cón a libretisté Stanislav Slovák, Jan Šotkovský a Petr Štěpán svou osobitou stavbu, plnou hororového napětí, ztřeštěného humoru i pohádkové laskavosti. Vše samozřejmě kořeněno půvabnými, chytlavými písničkami. Sněhurka a sedm trpaslíků má všechny předpoklady být příjemným představením, nabízejícím dostatek radosti i potěšení dětem i dospělým. Zkrátka milou zábavu pro celou rodinu.

Režie: Stano Slovák

Hrají: Radka Coufalová nebo Svetlana Slováková, Jan Apolenář nebo Milan Němec, Rastislav Gajdoš nebo Petr Štěpán, Robert Jícha nebo Aleš Slanina, Ladislav Kolář nebo Igor Ondříček, Jiří Mach nebo Dušan Vitáček, Jakub Uličník, Robert Musialek nebo Lukáš Vlček, Jakub Przebinda nebo Jiří Ressler, Michal Matěj, Vojtěch Blahuta nebo Alan Novotný a další.

Brandon Thomas: **CHARLEYOVA TETA**

Rozpustilá komedie (a vůbec jedna z nejlépe napsaných komedií v historii divadla) o dvou oxfordských studentech, Charliem a Jackovi, kteří se chystají pozvat dívky svého srdce na milostnou schůzku. Tu však s ohledem na svou stydlivost i možné snadnější získání obou dívek hodlají zinscenovat jako setkání s Charleyovou tetou. Zlomyslná náhoda spolu s dluhy, typickým tu průvodcem studentských let v každé zemi a době, zavíná, že v roli Charleyovy tety vystoupí poněkud rozmazlený student Babberley.

PROGRAM BŘEZEN

Činoherní scéna

13. čt	19.30	Výkřiky do tmy	A4
2.3. pá	19.30	Cid	A5
3.3. so	19.00	Dokonalá svatba	zadáno
4.3. ne	19.30	Cid	E7
5.3. po	19.30	Cid	AB1
6.3. út	19.30	Cid	AB2
7.3. st	19.30	Sugar! (Někdo to rád horké)	
8.3. čt	11.00	Sugar! (Někdo to rád horké)	zadáno
8.3. čt	18.00	Sugar! (Někdo to rád horké)	PP1
9.3. pá	19.00	Sugar! (Někdo to rád horké)	zadáno
10.3. so	19.30	Výkřiky do tmy	AB6
11.3. ne	18.00	Charleyova teta	
12.3. po	19.30	Oidipus král	R12
13.3. út	18.00	Tři sestry	PPP
14.3. st	18.00	Tři sestry	P18
15.3. čt	19.30	Mojžíš	AB4
16.3. pá	18.00	Dokonalá svatba	
17.3. so	19.30	Oidipus král	A12
18.3. ne	19.30	Oidipus král	M12
19.3. po	19.30	Dokonalá svatba	
20.3. út	19.30	Zkrocení zlé ženy	
21.3. st	18.00	Zkrocení zlé ženy	
22.3. čt	18.00	Zkrocení zlé ženy	
23.3. pá	19.30	Zkrocení zlé ženy	C5
25.3. ne	19.30	My Fair Lady	obnovená premiéra
26.3. po	19.30	My Fair Lady	
27.3. út	18.00	My Fair Lady	
28.3. st	19.30	My Fair Lady	
29.3. čt	18.00	My Fair Lady	
30.3. pá	19.30	Zkrocení zlé ženy	E5

Hudební scéna

13. čt	19.30	Papežka	C4
2.3. pá	19.30	Papežka	C5/E5
3.3. so	15.00	Papežka	
3.3. so	19.30	Papežka	
4.3. ne	18.00	Papežka	
5.3. po	19.30	Papežka	
6.3. út	18.00	Papežka	
10.3. so	14.00	Sněhurka a sedm trpaslíků	
10.3. so	18.00	Sněhurka a sedm trpaslíků	
11.3. ne	14.00	Sněhurka a sedm trpaslíků	
11.3. ne	18.00	Sněhurka a sedm trpaslíků	
12.3. po	11.00	Sněhurka a sedm trpaslíků	zadáno
23.3. pá	14.00	Divá Bára	
23.3. pá	19.30	Divá Bára	A5/AB5
24.3. so	19.30	Divá Bára	P
25.3. ne	19.30	Divá Bára	D/E7
26.3. po	19.30	Divá Bára	A1/AB1
27.3. út	19.30	Divá Bára	E2/C2
28.3. st	19.30	Divá Bára	A3/AB3
29.3. čt	19.30	Divá Bára	A4/AB4
30.3. pá	19.30	Koncert pro Krtku	

Milan Uhde, Miloš Štědroň, Leoš Kuba: **DIVÁ BÁRA**
 Milan Uhde a Miloš Štědroň jsou nesporně nestory (nejen) brněnského muzikálu – od legendární Balady pro banditu až po dvojici muzikálových titulů pro MdB: Nana a Červený a černý. Po zmíněných dvou muzikálech na témata z klasické světové literatury zvolili nyní, společně s dalším hudebním skladatelem Leošem Kubou, námět z literatury české – Divou Bárou Boženy Němcové. Libretista Milan Uhde se mimo jiné inspiroval i tragickými osudy samotné autorky, kterou celoživotně provázela netolerance, strach a nepochopení. Výsledkem je velké drama, ve kterém Bára bojuje za právo na svobodnou existenci a na štěstí, i za právo své kamarádky Elišky, nucené do sňatku s nemilovaným mužem, s nedůvěrou a nepřátelstvím celé obce – být pohnutky jednotlivých vesničanů jsou rozdílné, což Uhde ve svém scénáři mistrně rozkrývá. Bohatý příběh logicky korunuje i nenápadný, ale o to silnější milostný motiv vztahu Bára k myslivci.
 Režie: Juraj Nvota
 Hrají: Andrea Brežinová, Vojtěch Blahuta, Stanislav Slovák nebo Dušan Vitázek, Marta Prokopová, Aleš Slanina, Igor Ondříček, Jana Musilová, Jan Mazák, Lenka Janíková, Ladislav Kolář, Viktor Skála, Lenka Bartolšicová a další.

PROGRAM DUBEN

Činoherní scéna

14. ne	18.00	Škola základ života	
24. po	19.30	Škola základ života	
4.4. st	19.30	Mojžíš	
5.4. čt	19.30	Cid	C4
6.4. pá	19.30	Cid	C5
7.4. so	19.30	Cid	AB6
11.4. st	19.30	Škola základ života	
12.4. čt	19.30	Sluha dvou pánů	
13.4. pá	19.30	Zkrocení zlé ženy	AB5
14.4. so	19.30	Zkrocení zlé ženy	A6
15.4. ne	18.00	Zkrocení zlé ženy	
17.4. út	19.30	Výkřiky do tmy	C2
18.4. st	19.30	Cid	AB3
19.4. čt	19.30	Cid	AB4
20.4. pá	18.00	Becket aneb Čest Boží	
21.4. so	18.00	Becket aneb Čest Boží	
22.4. ne	18.00	Charleyova teta	
27.4. pá	14.00	Tři v tom	
27.4. pá	19.30	Tři v tom	A5
28.4. so	19.30	Tři v tom	P
29.4. ne	19.30	Tři v tom	
30.4. po	19.30	Tři v tom	A1

Hudební scéna

24. po	19.30	Les Misérables (Bídníci)	
3.4. út	18.00	Les Misérables (Bídníci)	
4.4. st	18.00	Les Misérables (Bídníci)	
5.4. čt	19.30	Les Misérables (Bídníci)	
6.4. pá	18.00	Les Misérables (Bídníci)	
7.4. so	15.00	Les Misérables (Bídníci)	
7.4. so	19.30	Les Misérables (Bídníci)	
8.4. ne	18.00	Les Misérables (Bídníci)	
10.4. út	18.00	Les Misérables (Bídníci)	
13.4. pá	18.30	Jekyll a Hyde	
14.4. so	15.00	Jekyll a Hyde	
14.4. so	19.30	Jekyll a Hyde	
15.4. ne	18.00	Jekyll a Hyde	
16.4. po	18.00	Jekyll a Hyde	
19.4. čt	18.00	Chicago	
20.4. pá	19.30	Chicago	R/X2012
21.4. so	19.30	Chicago	Z/T2012
22.4. ne	19.30	Chicago	A/M2012
23.4. po	18.00	Chicago	
26.4. čt	19.30	Divá Bára	C4
27.4. pá	19.30	Divá Bára	C5/E5
28.4. so	19.30	Divá Bára	A6/AB6
29.4. ne	18.00	Divá Bára	
30.4. po	18.00	Divá Bára	

*Becket
aneb
Čest boží*

*Les Misérables
(Bídníci)*

Řada překvapivých situací a nádherný humor, vycházející z těch nejlepších anglických tradic, jsou spolehlivou zárukou kvalitní divácké zábavy s příjemnými ozvěnami nostalgie.

Režie: Gustav Skála

Účinkují: Igor Ondříček, Petr Štěpán, Alan Novotný, Pavla Vítázková, Radka Coufalová nebo Markéta Sedláčková, Josef Jurásek, Zdeněk Junák, Irena Konvalinová nebo Eva Gorčicová, Lenka Janíková a Jan Mazák.

Anton Pavlovič Čechov: **TŘI SESTRY**

Vrcholné drama jednoho z nevyzrálejších světových autorů pro divadlo. Na příběhu sester Prozorovových Olgy, Iriny, Máši a jejich bratra Andreje, které osud zavál do malého provinčního městečka, Čechov sugestivně zachycuje období konce 19. století se všemi protiklady. Sestry touží přestěhovat se do Moskvy, kde prožily své dětství. Jejich životní podmínky se však nakolice mění, že sourozenci ztrácejí možnost realizovat svoje plány. Bratr Andrej se ožení s měšťáčkou Natašou a postupně se smíruje se svým bezperspektivním osudem i Olga. Tragicky končí láska Iriny a barona Tuzenbacha, neradostný je Mášín rodný život. Tyto matné „krásné duše“ samy sebe zošklivují drásovou výtčikou, že neumějí užitečně žít. Na jejich stescích a trýznivé bezmocnosti Čechov dokáže umělecky zobrazit nejen celou etapu vývoje ruské společnosti, ale i celou etapu vývoje lidstva. Proto si jeho hra dodnes uchovává svou životnost. Jednoduchý děj gradující až k napětí blížící se katastrofou rámcují vnitřní konflikty psychologicky propracovaných postav, srážky mezi skutečnými a domnělými hodnotami. Důležitou úlohu hraje lyrizmus. Jednotlivé detaily, výroky i celková atmosféra děje mají úžasný symbolický charakter a dodávají mimořádný ze všeobecnější a nadčasový ráz jedné z nejlépe napsaných her světové divadelní literatury.

Režie: Stanislav Moša

Hrají: Michal Isteník, Lenka Janíková, Markéta Sedláčková, Ivana Vaňková, Svetlana Slováková, Milan Němec, Petr Štěpán, Vojtěch Blahuta, Jaroslav Matějka, Jan Mazák, Jakub Przebinda, Radek Novotný, Pavel Kunert, Eva Jelínková.

Sofokles: **OIDIPUS KRÁL**

Geniální dílo z doby před dvěma a půl tisíci lety bývá pokládáno za nejdonkonalejší antickou tragedii vůbec a tvoří jeden z vrcholů světového dramatu všech dob: plnokrevně vášnivý a vpravdě nadčasový příběh o zločinu a trestu, vině, sebezpoznaní a odpovědnosti nabízející mimořádné herecké příležitosti. Thébský vladař Oidipus pátrá po příčině, pro kterou Théby sužuje mor; podle delfské věštbý jde o boží trest za nepotrestanou vraždu předchozího krále Laia. Oidipus, rozhodnutý odhalit pravdu a vykonat pomstu, objevuje krutou minulost a při jejím poznání prohlédnuv a poznav pravdu, sám oslepne. Příběh Oidipa je příběhem o síle osudu, naplňujícího se právě skrze skutky, jimiž se mu lidé snaží vyhnout. Příběhem jedince, který platí za zločin proti řádu, ačkoliv tento zločin spáchal nejen nevědomky, ale dokonce proti racionální vůli své i všech ostatních zúčastněných. Král Oidipus však není pouze dramatickou analýzou individuálního svědomí, nespouhuje i úžasný sociální rozměr. Třebaže byl ústřední a prvotní zločin spáchán bezděky, stal se reálným narušením rovnováhy řádu světa. A je neodkladnou povinností Oidipa jako vladaře, tuto rovnováhu opět nastolit, a to i za cenu sebezničení. Sofokles vytvořil věčně naléhavě rezonující drama o dialektice života člověka a univerza, které může být vůči jedinci nesmírně kruté, nikdy se však nesmí stát panstvím náhody a zvěle.

Režie: Stanislav Moša

Hrají: Jiří Mach, Ivana Vaňková, Viktor Skála, Josef Ju-

rásek, Jan Mazák, Michal Isteník, Jaroslav Matějka, Zdeněk Bureš, Miroslava Kolářová, Irena Konvalinová, Kateřina Krejčová, Tereza Martinková, Martin Křížka, Karel Škarka, Jakub Uličník a další.

William Shakespeare: **ZKROČENÍ ZLÉ ŽENY**

Všichni v Padově by chtěli krásnou, milou a pokornou Bianku, dceru pana Battisty, zejména pak romanticky rozdychtený Luenczio. Smůla všech smůl – pan Battista trvá na tom, že nejdřív musí provdat svou starší dceru Kateřinu. Ta je však pro svou hubatost, aroganci a neposlušnost naopak postrachem mužů a nápádnici se právem obávají, že jí nikdy nikdo za manželku chtít nebude. A právě proto by se nikdy nemohla vdát ani Bianka. To ovšem nemohou připustit! Seženou a zaplatí tedy Kateřině ženicha – užvaněného, chlubitěho a světem protřelého frajířka jménem Petruccio, který tuto dračici v sukničích vskutku „zkrotí“. Nebo zkrotí zároveň ona jeho? A kdo bude nakonec větší saní? Bianka, nebo Kateřina?

„Legendární úspěšnost této komedie je z velké části dána tím, že si zde autor zvolil téma stejně tak věčné jako i věčné – vztah mezi mužem a ženou, boj mezi pohávkami, a vtělil ho do atraktivní podoby divadelní frašky,“ napsal Jiří Josek, v jehož suverénním překladu hru uvádíme.

Režie: Stano Slovák

Hrají: Radka Coufalová, Martin Havelka, Evelína Kachlířová, Zdeněk Junák, Alan Novotný, Jaroslav Matějka, Jakub Przebinda, Michal Isteník, Jakub Uličník, Josef Jurásek, Tomáš Sagher, Rastislav Gajdoš, Zdeněk Bureš, Eva Gorčicová.

Donna W. Cross, Dennis Martin: **PAPEŽKA**

Podle světového bestselleru americké spisovatelky Donny W. Cross Papežka, který vyšel ve více než třiceti jazycích a podle kterého byly natočeny již dva celovečerní filmy, napsal mladý německý muzikálový skladatel a textař Dennis Martin (autor inscenací Elizabeth a Bonifatius) muzikál vyprávějící téměř neuvěřitelný příběh – legendu o ženě, která v polovině devátého století usedla na papežský stolec. Mladinká Jana je dívka, jež se zcela vymyká svému okolí i zažitým představám o ženách, jejich možnostech i poslání. Je výjimečně chytrá a talentovaná. Nejprve se jí, proti všem tehdejšími zvyklostem, dostává i jako dívka legálního vzdělání. Následně pak může v převleku za svého nešťastné zabitého bratra pokračovat v učen. Samozřejmě že je kvůli tomu neustále na útěku, a tak její cesta pokračuje až do Říma, kde se stává nejprve léčitelem nebohých, až se nakonec stane lékařem samotného papeže a následně i jeho nejbližším rádcem. Když papež násilně umírá, stává se Jana–Jan jeho následníkem. Milují ho především prostí lidé – chudí a nemocní, kterým obětuje své osobní štěstí. Přesto však i ona podléhá lásce a jak o této legendě vyprávějí dochované středověké obrazy, je nakonec prozrazena v okamžiku, kdy porodí dítě. Ačkoli se katolická církev ve středověku snažila všechny důkazy o tomto příběhu zničit a onu historiku prezentovat pouze jako středověkou fantazii, není dosud zřejmé, zda skutečně nešlo o historickou postavu. Navíc dodnes existuje formální zkušouka pohávkový nastupujícího papeže. Jedná se o nebyvalý příběh plný tajemství, vášně, touhy po vzdělání i obětování se. Naše divadlo uvádí muzikál jako druhé na světě v české premiéře.

Režie: Stanislav Moša

Hrají: Hana Holišová nebo Svetlana Slováková, Ladislav Kolář, Petr Gazdík nebo Robert Jicha, Aleš Slanina, Igor Ondříček, Johana Gazdíkova nebo Ivana Vaňková, Stanislav Slovák, Jakub Przebinda, Rastislav Gajdoš, Lenka Janíková nebo Mária Lalková, Milan Němec nebo Lukáš Vlček a další.

V OSLNĚNÍ

HANA HOLIŠOVÁ

*V muzikálu
Papežka,
režie: Stanislav Moša*

Německý historický muzikál *Papežka* inspirovaný legendou vypráví příběh mladé ženy, která se řízením osudu ocitla až na papežském stolci. Muzikál vznikl podle stejnojmenného románu americké spisovatelky Donny W. Crossové z roku 1996. Kniha se ihned stala bestsellerem a byla přeložena do šestatřiceti jazyků. Inspirovala filmaře ale také mladého německého skladatele a textaře Dennise Martina, jehož muzikál *Pa-*

Knihu jsem bohužel nečetla, nebyl čas. Je mi to líto, ale doufám, že to aspoň po premiéře ještě doženu. Viděla jsem film *Pope Joan* z roku 2009. Film úplně nesplnil moje očekávání, možná proto, že jsem ho viděla až po přečtení divadelního scénáře a už jsem si o příběhu vytvořila svoje představy. Viděla jsem i pár scén ze starší filmové *Papežky* z roku 1972 a ta se mi zdála drsnější, surovější a to mi k tomuto příběhu i k devátému století, v němž se odehrává, šlo nějak víc.

Je vám toto středověké téma něčím blízké?

Četla jsem nedávno v nějakém časopisu velký článek o muslimských ženách, které se rozhodly, že už nebudou jen otrokyněmi mužů a rozhodly se jít proti nesmyslně přísným zvyklostem v jejich zemi, kde žena dnes, stejně jako v devátém století, je dobrá jen k tomu, aby rodila děti. Tyto ženy jsou v ohrožení života, protože je chce zabít buďto jejich manžel, nebo jejich rodina za to, že se vzpírají

Hana Holišová

Papežka je silný příběh o silné dívce

pežka měl světovou premiéru 3. června 2011 v Zámeckém divadle v německé Fuldě, v jejíž klášterní škole se část příběhu také odehrává. Muzikál v režii Stanislava Moši nyní připutoval z Fuldy do Brna, kde jej tvůrci uvedou v české premiéře, kterou si nenechala ujít ani autorka předlohy, ani autor hudby. V hlavních rolích alternuje Hana Holišová se Svetlanou Slovákovou. První *Papežky*, která odehrála počátkem února oficiální českou premiéru, jsme se ptali na vše kolem ženy v mužském církevním rouchu.

Historický muzikál Papežka napsal mladý německý skladatel a textař Dennis Martin, který se nechal inspirovat knihou Američanky Donny W. Cross. Četla jste tu knihu? Jak na vás zapůsobil?

tradiční. Přijde mi to tak neuvěřitelné, že v dnešní době jsou stále místa na světě, kde vládne takováto šílená a fanatická nerovnoprávnost mezi ženami a muži. Měly bychom si vás, našich evropských gentlemanů, víc vážit.

Máte ráda historické látky na divadle?

Musím odpovědět stručně. Nijak zvláště je neupřednostňuji.

Příběh vypráví o mladičké dívce Janě, která v devátém století usedla na papežský trůn. Ačkoli se církev ve středověku snažila důkazy o tomto příběhu zničit a označovala jej za fantazii, dodnes není zřejmé, zda skutečně nešlo o historickou postavu. Jaké jsou divadelní kontury vaší papežky Jany?

Příběh na divadle je vyprávěn Aeskulapiem, který byl blízkou osobou Jany, takže je vyprávě-

věn ne jako fikce, nebo pohádka, ale tak, že se stal. Je to takový průřez jejím životem od narození až po její smrt.

Muzikál má českou premiéru 4. února a v hlavní roli se představíte vy a posléze i Svetlana Slováková v alternaci s vámi. Máte ráda podobné střídání v hlavních rolích?

Alternace má samozřejmě své výhody i nevýhody. Je inspirativní vidět, jak nad rolí přemýšlí někdo jiný. Taky to má výhody praktické, že se máte s kým prošťídat, když přijde nemoc nebo nějaké jiné povinnosti. Na stranu druhou, když zkoušíte bez alternace, roli žijete ještě intenzivněji, nikdo vás s nikým nesrovnává, role je jen vaše.

Muzikálových hlavních rolí jste odehrála už povícero (namátkou Evita, Máří Magdalena...) Je papežka Jana v něčem jiná?

Je jiná, stejně jako každá nová role. Hraju Janu jako dospívající dívku, potom Janu převlečenou za chlapce, později Janu jako pobochníka papeže a v závěru Janu jako papeže. Na tyto všechny etapy není mnoho času, střídají se rychle za sebou, i když ve skutečnosti by mezi etapami uběhla spousta času. Je těžké v podstatě zkratkovitě vystihnout opsané jednotlivé úseky jejího života. Navíc Jana předstírá, že je muž, aby mohla dělat to, po čem touží – tedy lékařství, čtení knih, vzdělávání se... V té době byly podobné intelektuální aktivity pro ženu naprosto nepřipustné. Musí se rozhodnout, jestli upřednostní lásku k lidu a ke svému poselství, nebo jestli to všechno opustí pro lásku ke Geroldovi a kvůli dítěti, které s ním čeká.

Co se vám na této postavě líbí, jste si v něčem podobné?

Možná bych to trochu mohla přirovnat k práci na roli ve *Večeru tříkrálovém*, kde jsem ztělesňovala děvče, které se taky muselo převlékat za muže. Vlastně i v muzikálu *Noc na Karlštejně* jsem Alena, která se převléká za páže, aby se dostala do blízkosti svého milého... To je poměrně hojná zkušenost s převlékáním do mužského šatu. Možná bych se měla zamyslet nad tím, jestli se mi tím někdo nesnaží něco naznačit (*smích*).

Jak byste popsala zájemcům o návštěvu Papežky hudební tvar tohoto nového muzikálu? Hudebně jsou v muzikálu použity prvky ty-

pické pro dobu, ve které se příběh odehrává, i prvky gregoriánského chorálu. Ale jinak je v hudbě spousta krásných hitů, které jsou spíš modernějšího, popovějšího ražení. Myslím, že si každý divák přijde na své.

Můžu mít osobní otázku? Ptám se právě díky vaší úloze. Jste věřící?

Nepocházím z věřící rodiny a nikdo mě k víře v Boha nevedl, ale nejsem ani odpůrcem, pokud nejde o náboženský fanatismus. Když potkávám jednu naši paní recepční v divadle, která je věřící, vždycky mi žehná. Dodává mi tím sílu, určitě to má něco do sebe, když se člověk v těžkých situacích má o co opřít. A pro někoho to něco může být víra a tomu naprosto rozumím.

V Německu muzikál Papežka zarezonoval nejen díky uvedení v městečku Fulda, o kterém se ve scénáři mluví a kde Jana studovala klášterní školu. Čím si myslíte, že může toto dílo zasáhnout a oslovit brněnského diváka?

Ve Fuldě měli o rozruch kolem tohoto muzikálu postaráno díky tomu, že některým církevním hodnostářům se přičilo uvedení *Papežky*. Mělo to ale spíš pozitivní vliv na návštěvnost, než že by to lidi odradilo. Doufám, že takových lidí, které by tento příběh pobuřoval z důvodu jejich víry, bude minimum. A vzhledem k tomu, že náš příběh se neopírá o to, jestli to byla nebo nebyla pravda, tak vlastně není ani důvod.

A čím teda zasahuje vás?

*S Petrem Gazdíkem
v muzikálu
Papežka,
režie: Stanislav Moša*

Mě osobně příběh Jany zasahuje, ať už je to pravda nebo fikce. Je to silný příběh o silné dívce, která se postavila svému osudu „ženy“ v době, která ženskému plemenu příliš nakloněna nebyla. A hudba celý příběh ještě umocňuje a dává velký prostor k vyjádření emocí všech postav. Budeme doufat, že i u nás bude diváčky *Papežka* přijata jako v Německu. *Papežka* se tam totiž stala muzikálem roku 2011. A jedna ze sólových písní Jany je hitem v německých rádiích.

Děláte raději původní nové muzikály nebo zavedenou klasiku?

To se nedá říct. U klasiky už znáte nějaká předešlá uvedení, nebo varianty. Původní věc je vždycky větší dobrodružství, protože hledáte něco, co ještě nikdo před vámi nehledal. Spíš záleží na autorech a na režii, než na tom, jestli jde o klasiku či nové autorské dílo.

Vy už jste skutečně velmi ostřílená muzikálová herečka. Máte nějaký svůj nesplněný sen v tomto žánru?

Já nemám vyloženě vysněné role, ale určitě jsou role, u kterých si tak trochu tajně doufám, že bych si je mohla zahrát. V podstatě můžu říct, že mě spousta takových rolí už potkala, takže můžu být spokojená. Mrzí mě, že se mi z časových důvodů nepovedlo nazkoušet *My Fair Lady*, kterou mi před pár lety nabídl pan režisér Gustav Skála. Roxie v *Chicagu* mě bohužel v našem divadle minula, ale třeba se mi ještě někdy někde poštěstí se s ní setkat. Taky mě naprosto nadchla Tereza Bebarová v roli Funny Girl z Divadla na Fidlovačce, což je krásná komická, možná spíš tragikomická figura, která má mé velké sympatie. A role *Papežky* je krásná příležitost, za kterou jsem opravdu moc ráda, že mě potkala.

Také jste si zkusila práci před filmovou a televizní kamerou. Na co nejraději vzpomínáte a co vás třeba v tomto roce z natáčecích příležitostí čeká?

Točila jsem v loňském roce tři televizní filmy. S panem režisérem Věřčákem, Filipem Renčem a Vladimírem Michálkem. Všechno to natáčení byly zajímavé zkušenosti, ale setkání s režisérem Michálkem bylo tím, na které nejvíce a nejraději vzpomínám. Je to skvělý režisér a zároveň strašně příjemný člověk, moc si

ho vážím. Letos by měla přijít i nějaká další práce před kamerou, ale konkrétně o tom raději ještě mluvit nechci.

Těšíte se na jaro nebo jste dívka do zimních sportů a mrazivého počasí?

Těším se na jaro každoročně už od konce září. Jsem vyloženě letní typ a s jarem přichází ta naděje, že léto bude už brzy. Výletem na hory taky nepohrdnu, ale na to nějak není dostatek času.

A na co se nejvíce těšíte v osobním životě?

Těším se na všechno, co přijde a hlavně doufám, že nebude tolik důvodů k smutku jako v roce loňském.

Papežka Jana byla svému poslání bezmezně oddána, i když jí ho poněkud zamotala pozemská láska. Byla byste kvůli ní ochotná svoji profesi třeba opustit?

Nikdy jsem před takové rozhodování nebyla postavena... Mám partnera, který má pro mou práci pochopení a je mi oporou, takže mě k takovému zásadním krokům nenutí, alespoň zatím... (*smích*) Asi by to nebyl ten pravý, kdyby mě nutil opustit něco, co už ke mně tak nějak patří.

Papežka Jana je případem řekněme jakési kalhotkové role... Zkrátka většinu jevištního času strávíte předváděním ženy, která musí předvádět muže... Co je na takových hereckých úkolech nejzajímavější?

Je to spousta podstatných drobností v chování, které vás jako ženu neustále prozrazují, počínaje hlasem, emocemi, gesty. Je poměrně náročné nenechat se strhnout tím, co je vám už třicet let v osobním životě přirozené. Ale dělám, co můžu.

Většina historiků tvrdí, že v případě Jany jde jen o středověkou legendu, pro Janu jako historickou osobu však svědčí obrazy, na kterých je namalována v okamžiku své smrti, tedy rodící v papežském oděvu. A také zkouška pohlaví nově nastupujícího papeže i změna tradiční trasy papežského procesí tak, aby se vyhnulo ulici, kde Jana zemřela. Vy sama věříte, že Jana žila?

Existuje spousta faktů pro a proti. A mně se nechce věřit, že by to byla jen pohádka. Osobně se mi líbí varianta, že *papežka* Jana existovala.

Luboš Mareček, foto: jef Kratochvíl

MARTIN HAVELKA:

NARODIL JSEM SE JAKO FRAJER

Herec Martin Havelka exceluje v titulní roli inscenace *Leoš aneb Tvá nevěrnější*. Nový opus z autorské dílny dvojice Milan Uhde a Miloš Štědroň v režii Vladimíra Morávka si u brněnských „Provázků“ všímá génia Leoše Janáčka. A právě Martin Havelka hraje starého Mistra a tvoří těžiště Morávkova složitě komponovaného kusu.

Mimofádného komponistu Havelka bravurně rýsuje krátkou dikcí a jedinečnou drobnokresbou. Jeho Janáček je sotva se vlekoucí, ale po tělesnosti lačnící stařík, který nepochybuje o kvalitě vlastních not ani o oprávněnosti svých milostných požadavků. A Havelka bez přehnaného karikování a efektní herecké pastóznosti v přesně vyhrávaných detailech demonstruje osud muže usmykaného vášní k muzice a ženskému světu. Třiapadesátiletý Havelka vytvořil pozoruhodnou roli na scéně divadla, kde jako elév začínal a kam se přes neméně zajímavé vlastní herecké putování po třech zcela rozdílných brněnských divadlech takto na skok vrátil.

Žádný dabing se svými city

Občas míváte až tři desítky představení do měsíce. To je docela drsné...

Někdy se to tak sejde, ale nebývá to pravidlem. Bývaly dokonce časy, kdy jsem si ještě po představení vydělával jako řidič pro firmu Drink and Drive a třeba odvážel s autem zákazníka, který mne ten večer viděl na jevišti. Nevěřil vlastním očím a mysl, že to je nějaký můj milionářský rozmar. Vydával jsem se tedy často za svého bratra.

A nedaly se peníze pro přilepšení velké rodině vydělávat třeba v reklamě či dabingu, jak to ostatně dělá mnoho vašich kolegů?

Já jsem asi poslední romantický herec v zemi a se vzpomínanými disciplínami jsem nikdy neměl a nechci mít co do činění. Nikdy jsem totiž nechtěl dělat dabing se svými city. Ježdění taxíkem pro opilé zákaznický se mi zdálo nejuprávnější. Dělal jsem to dva roky. Nechal jsem toho, protože si zákazníci dovozovali. Jeden pán mne zavřel ve svém milionářském sídle a požadoval, abych mu hrál divadlo. Přeskočil jsem plot jeho luxusního obydlí a na tu jízdu ho vlastně pozval. Ale nadabo-

val jsem před lety jednu epizodní roličku v seriálu Dallas a to mne utvrdilo, že skutečně nemůžu žonglovat se svými city, jestli chci dělat dobré divadlo.

A měl jste vůbec nějaké nabídky ze světa reklamy, abychom nedělali z nouze ctnost?

Měl jsem třeba za sto tisíc dělat jednu komerční banku. Odmítnul jsem to, a syn se mi divil. Pak se Honzík díval na tu hloupost v televizi, kde bych dokolečka vystupoval jako takový divný podnikatel. Pochopil.

Vaši nejmenovaní slavní kolegové z Divadla na provázku ale donekonečna propagují medikamenty na klouby nebo jistého telefonního operátora. A zjevně jim nevádí jistá inflace jejich herecké značky...

Já se narodil jako frajer a s tím se dost blbě žije. Odmítám to jenom z čistě frajeřiny. Uvědomění si herecké ceny je často i posílení vlastního sebevědomí. Volali mi ze seriálu Ulice ohledně angažmá, já jim řekl, že jsem byl v ulicích naposledy v roce 1989 a že mi to stačí.

Co jste se tedy za pětatřicet let u divadla o herectví dozvěděl a co pro vás dnes znamená?

Na to lze odpovědět mnoha způsoby. Hlavně to není žádné rýzování peněz. Málo herců vydělává velké prachy. Zní to jako klišé, ale herectví je mi skutečně posláním a my jej děláme hlavně pro ten potlesk. Uvědomuju si to pokaždé třeba po představení *Sluha dvou pánů*, kde hraju hlavní roli. Nejde o

žádný překotný kus, představení baví a de facto klouže po povrchu. Lidé posledně začali skandovat a volali: Opakovat! To mi skutečně bylo velkou satisfakcí. Chci ale říci, že

herectví mi vždycky bylo týmovou prací a nikdy jsem se nevyžíval v nějaké roli solitéra. Nikoho na jevišti nikdy ani v žertu nepotápím.

Jak se vyučený číšník vůbec dostal k divadlu?

Nedostal, utekl. V roce 1976 jsem se vracel z hotelu Národní dům, kde jsem ten večer ve varieté na galerii prodal padesát lahví českého šampaňského s přelepenou etiketou ruského, tedy padesát kaček na láhvi čistá ruka a ještě mimo jiného několik desítek panáků myslivce jako francouzský koňak. S hodně slušným výdělkem a se dvěma zavěšenými krasavicemi jsem se přes kolonádu vydal do Embassy baru, kde ten večer slavil hostující režisér Pospíšil z brněnského Provázku svoji premiéru titulu *Jedenáct dní křížníku Potěmkin Tauričevský* ve zdejším divadle, kde tehdy pracovala i moje maminka jako výtvarnice. Na nabídku, jestli nechci dělat divadlo, jsem řekl, že to dělám každý den před hosty a že není problém. Pak jsem na požádání pana režiséra předvedl etudu, jak na mě spadne v prasele had a jak mě uškrtí. Za týden jsem stál ve svých sedmnácti letech v Brně před Domem umění, kde tenkrát Provázek působil a kde jsem měl strávit dalších sedmáct let svého života.

Než jste získal profesionální angažmá na Provázku, vystřídal jste v několika letech profesce lesního dělníka, lepiče plakátů, zdravotního bratra nebo číšníka. Zužitkoval jste později toto otřískání se civilem v práci divadelní?

Z napapaného číšníka z Varů se stal ze dne na den elév Divadla na provázku s platem osm set čistého měsíčně bez nároku na závratnou kariéru, kterou mi Pospíšil nasliboval. Ale zpět k otázce. Jednou jako pracovník nádvorní čtyř v nemocnici u Svaté Anny, když jsem s kámošem Plackou s Bartošem brzo ráno plnil pytle s použitým nemocničním materiálem, jsem si náprsní kapsu u bílého pláště nacpal asi patnácti propisovačkami a ve chvíli volna jsme dopoledne trénovali jako doktoři v areálu korzující pacienty. Na Provázku se později za totality uváděla hra *Žehnej vám Pánbůh, pane Rosewater*, kde jsem měl jednu větu – Heil, Hitler! a pak jsem z toho vzpomínkového bílého pláště vytahoval propisovačky a bombardoval jsem s nimi Procházkovu výstavní síň a vždycky byl potlesk. Kolega Donutil to pojmenoval mou životní

rolí, tolik tedy ke spojitosti s otřískáním se civilem a divadla.

Jaký byl Zdeněk Pospíšil, tehdy režisér Divadla na provázku, který vás přivedl coby eléva k souboru a s nímž jste spojil první část své profesionální kariéry?

Malej, vzteklej, nekompromisní a neodolatelný. Když jsem s ním odjel z Varů v jeho škodovce po automobilovém závodníkově Iškovi Královi, přšelo a nefungovaly stěrače, které já jsem poháněl ručně uvnitř palubní desky. Potom ten muž v zašmírovaných riflích, s kuřaty v kuchyni, nutriemi a včelami na zahradě a dvousetlitrovým akvářkem v předsíni řekl, když jsme dojeli do Brna: Budeš bydlet ve fotokomoře! A nastal čas mé profesionální kariéry.

Na Provázku jste strávil poměrně dlouhé období od roku 1976, který čas tam byl pro vás nejzajímavější a proč?

Mezníkem je soustředění s Provázkem na Komáří louce, kdy jsme se vraceli do tábora, poté, co jsem vypil půllitr piva za dvě celé šest vteřiny a hospodský prohrál útratu a já ve Škodě 1000 MB odvážel asi patnáct lidí do tábora. Když Lenka Loubalová vypadla v zatáčce a zlomila si ruku, já pak v žalu dal Jardovi Dulavovi pěstí a pak jsem chtěl se Scherhauserem mluvit z očí do očí a chtěl jsem, aby slezl z toho posedu. To bylo nejdůležitější...

Nikdy jste si nechtěl „doplnit“ vzdělání – třeba na JAMU?

Já se třikrát neúspěšně pokoušel o studium na uměleckých školách, nebyla však příznivá doba. Proto dnes své herecké vzdělání klasifikuju jednoduše: sedmnáct let Divadla na provázku. Pamatuju, že jsem v Praze dělal přijímačky se Zorou Janovou. Chtěli po nás etudu z prostředí pralesa, v němž se u starobylého chrámu s námi zřítilo letadlo. Všichni si na sebe brali raněné a snažili se je táhnout pryč. Já jen křičel: Kašlete na ně, stejně chcípnou, tady někde musí být poklad! Před panem Zdeňkem Buchvaldkem jsem tehdy neobstál.

Slzy a zase slzy

Na svých svérázných webových stránkách, při jejichž otevření se ozve indiánský zpěv, máte fotku Petera Scherhaufera. Je to pro vás nejdůležitější režisér, s nímž jste se potkal?

Scherhaufer dokázal herce dovést k pláči a euforii zároveň svým výkladem, který kolikrát hraničil s potřebou překladatele. Pavle, kurvááá, hrej to tak, jakobys právě dostal řád opelichaného lva za výsledky ve fyzice! Sběratelům jeho režijních připomínek se stal kolega Donutil, který pak začal sbírat kdeco. I naše historky... Když jsem viděl jeho Truffaldina, říkal jsem mu, že si jeden fór půjčím. On si těch mých půjčil pár set. Ale zpět k otázce. Scherhaufer pár týdnů před revolucí dodělal na jedničku VUML. (Večerní univerzita marxismu leninismu – pozn. autora.) Když začala revoluce, čtrnáct dní se neukázal v divadle. Tehdy se mi zhroutily představy o mých divadelních guru. Ještě později jsem sepsal jakousi petici za spolek pravdomluvých, nu a oni mi potom v roce 1994 neobnovili smlouvu. Prostě jsem rebeloval.

A co Scherhauferovy svérázné pracovní metody? Opravdu se dokázal hrubě utrhnout i na sličné herečky?

Někdy to opravdu přeháněl a vykřikoval tak, že jsme o něho měli starost. Třeba když se na zkoušce urazil a odešel. Ale pak jsme přišli na to, že je to cílené a že v ten den ještě režíruje na dvou místech v Brně.

Po odchodu z Provázku jste zažil pětileté intermezzo v Mahenově činohře. Jak vzpomínáte na onu dobu v Národním divadle Brno?

Byl to samozřejmě velký skok z chudého guerrillového divadla obnaženého herce do kamenného paláce. Vzpomínám na to s velkou

láskou, vždyť tam byly takové kapacity jako Jaroslav Dufek a Ladislav Lakomý. A navíc první rolí byl Jindřich II. ve známém Anouilhově *Tomáši Beckettovi*. Často jsem se tam ale setkával s hereckou nekázní, roli za někoho bezmála celou odříkala nápověda. To mě bolelo.

Pojďme do roku 1999 a do Městského divadla Brno. Další přestup a zcela jiný způsob práce.

Všechny tři přestupy z divadla do divadla byly velice podobné, ale vždy bolestné. Nejdřív to bylo neobnovení smlouvy s Provázkem při přechodu z Domu umění do domu Pánů z Fanalu na Zelňáku, a slzy a slzy. Pak jsem si se ženou otevřel obchod se svými uměleckými předměty o náměstí vedle a zase slzy. Prodával jsem tam i svoje loutky. Dostal jsem od režiséra Pešky nabídku do Loutkového divadla Radost, jehož jsem byl členem celý jeden den, protože ten druhý se dole na Jezuitské 11 do domovního telefonu ozval režisér Zbyněk Srba. Jestli bych nechtěl vstoupit do Mahenky, a to hned v roli Jindřicha II. v *Tomáši Beckettovi*. A tak se stalo, vstoupil jsem tam oknem v klubu se slvy: Avantgarda přichází! To abych pak po letech nespokojen s výběrem repertoáru v kostýmu Kalibána ze Shakespearovy *Bouře*, tedy pouze v bederní rouše uprostřed sněhové vánice, vystoupil tím stejným oknem se slvy: Avantgarda odchází! A zase slzy a ještě ani nedoschly, když se dole na Jezuitské 11 ozval do domovního telefonu režisér Zdeněk Černín, jestli bych nechtěl vstoupit do Městského, a to hned v roli Salieriovi v *Amadeovi*. A tak se na jeho popud i stalo.

Ve svém nynějším mateřském divadle jste se prosadil také v muzikálu. Díky univerzálnosti z Provázku, nebo jste se musel s hudebním divadlem nějak speciálně srovnávat?

Než přišla sprška muzikálů v Brně, stihl jsem přehánku v Praze – *Hair, Evita, Johanka* a od svého staršího přítele Spáleného jsem si do budoucna vypůjčil heslo – Já nezpívám, já volám! A od té doby jsou problémy hlasového profesionála tytam. Já nikdy ale nepřemýšlel, že bych se stal muzikálovým hercem, i když jsem za nějaké role byl na tomto poli nominován třeba na cenu Thálie.

Vy ale jste hudebně nadán a vzdělán. V roce 1983 jste s Pavlem Fajtem a Vladimírem Václavkem založil kapelu Maňana, v níž s vámi účinkovala také Iva Bittová. Jiří

pokračování na str. 32

ROZHOVOR

DONNA WOOLFOLK CROSS

Donna W. Crossová:
**MUZIKÁL PAPEŽKA MĚ DOJAL
K SLZÁM**

Americká spisovatelka Donna W. Crossová, autorka světového románového bestselleru *Papežka Jana* z roku 1996, se osobně zúčastnila brněnské premiéry muzikálu napsaného podle její knižní předlohy. Do České republiky dorazila na pozvání Městského divadla Brno vůbec poprvé. Vlastně i tak trochu pátrat po kořenech své rodiny, neboť odsud pocházel její dědeček.

Čím vás tolik zaujal příběh prosté dívky Jany, která nakonec usedla na papežský stolec?

Osud Jany mě fascinoval hlavně příkladem ženské odvahy. To, co udělala, vyžadovalo opravdu mnoho odhodlání. A nevypráví to jen o tom, jak žily ženy v devátém století, ale i o tom, jak žijí teď.

Čím je tedy podle vás toto téma aktuální i dnes?

Věřte nebo ne, ale stále existují na světě místa, kde ženy bojují o své právo na vzdělání a je jim třeba i úplně zakazováno chodit do školy. Navíc věčná je i idea o tom, že je stále nutné se vzdělávat a učit novým věcem. Sama mám dospívající dcery, takže vím, o čem mluvím. Velmi jsem na ně při psaní románu myslela.

Jak došlo k vašemu kontaktu s týmem německých autorů muzikálu?

Setkali jsme se na tiskové konferenci před premiérou muzikálu ve Fuldě. S velkou důvěrou jsem jim toto své dílo předala. Každá kniha je pro mě jako vlastní dítě. Takže když ho postupujete někomu jinému, cítíte se trochu, jakobyjste dávali své dítě Jacku Rozparovači. (*smích*) Nikdy nevíte, co se s ním může stát.

A jak jste tedy byla potom spokojená s výsledkem?

Moc mě to zasáhlo a dojalo až k slzám. Líbilo se mi, že tvůrci zachovali srdce příběhu. Je vždy těžší uchopit příběh pro jeviště než pro film, který si může například dovolit zpodobnit dva tisíce bojovníků římského impéria. Velkou silou muzikálu je ale naopak hudba. A tady je krásná, plná emocí.

Je možné, že by se tento muzikál jednou uváděl i na Broadwayi?

Snažíme se o to. S Peterem Scholzem v současnosti jednáme o přeložení muzikálu do angličtiny, už jsou hotové dvě písničky. Pro mě by to byla velká pocta. Myslím, že toto dílo je srovnatelné s kusy inscenovanými na Broadwayi. Samozřejmě by to bylo celé hodně drahé a riskantní v tom, jestli diváci muzikál přijmou, ale určitě se o to chceme pokusit.

Který muzikál uváděný na Broadwayi máte nejraději?

Uvedu jeden, který je tam hitem už léta, ale i já se k němu pořád vracím. Je to muzikál *Bídníci*, v angličtině zkráceně *Les Mis*. Příběh vychází z nádherného románu Victora Huga. Má tragický konec, a o to víc je s podivem, že i přesto dovedl uchvátit Broadway, kde se preferují spíše příběhy s happy-endem. Ale tady jsou skutečně nádherné melodie a velké emoce.

Prozradila jste, že váš dědeček pocházel z Čech. Co o jeho původu víte?

Bohužel velmi málo. Vlastně jen to, že se narodil v roce 1888 někde v Čechách, ani přesně nevíme kde. V roce 1903 potom jako patnáctiletý emigroval s rodinou do Spojených států. A přitom bych se dnes dědečka vyptala na tolik věcí ráda! Pobízela bych ho, aby mi povyprávěl co nejvíce ze svých vzpomínek a zážitků, vždyť je to část mé rodové historie. Mrzí mě, že už tu možnost nikdy mít nebudu.

Na čem právě pracujete?

Připravuji další román, tentokrát z období 17. století. A inspiraci hledám všude okolo sebe. Nechápu lidi, kteří vůbec necestují a tráví celý život na jednom místě. Je to jako byste žila zavřená v domě s omezeným počtem oken a dveří. A život venku vidíte jen skrze tyto otvory. Ale když přijedete do jiné části světa, pro mě momentálně navíc do míst, odkud pocházela část mé rodiny, znásobí se vám počet těchto oken a dveří. Potom teprve můžete objevit nové a nové dimenze.

Otázky kladla Lenka Suchá,

foto: jef Kratochvil

Černý ji nazval crazy folkem. Proč se to tehdy vůbec rozpadlo?

Mañana byla jako tvar neopakovatelná a po ní už nemělo smysl dělat jinou vlastní produkci. Bylo to zhudebněné divadlo, které zaniklo jenom kvůli babě. A tak to je, ženská v kapele je jako rakovina. V začátku byla MANANA, pak Mañana a Iva Bittová a pak IVA BITTOVÁ a Mañana a pak už jen Iva Bittová a pohrobci po ní zůstali...

Někdy mám pocit, že jsem Janáček

Je to jako hobití cesta tam a zase zpátky, podzím vám přinesl na Provázku velkou roli. Co vás přimělo vrátit se do rodného hnízda?

Bylo to silnější než já a navíc jsem toužil po režisérovi, kterého se mi v posledních produkcích nedostávalo. Jsem totiž nyní herec bez svého režiséra. Byla to dřina a přemlouvání se, abych nakonec při zkoušení Vladimíra Morávka neinzultoval. To když mi jednu větu vracel třeba i čtyřicetkrát. To jsem ho chtěl praštit. Ale nakonec se podařilo porodit divadelní děťátko, které se kolikrát přiblíží až k vysněnému cíli – obcovat s Bohem. A já mám někdy pocit, že jsem Janáček.

Janáčka Ůhde líčí jako erotomana, který si jde tvrdě za svoji hudbou stejně jako za vyvolenými ženskými objekty. V čem bylo nejtěžší vytvořit postavu génia, který má i takové majetnické rysy?

Začal jsem prozaicky, byť nevím, co to slovo ve skutečnosti znamená: hned první den na soustředění s Provázekem v přírodě jižních Čech jsem uprostřed seznamovacího večírku nastartoval svého starého oplachtovaného džípa. Naložil všechny Janáčkovy milenky a vyrazil s nimi do kukuřičného pole. A dělali jsme mimozemšťanské obrazce a bylo to nádherné... Ráno jsem se šel udat a zaplatil deset tisíc za tři paličky kukuřice, které mi v autě zůstaly. No a pak už se zkoušelo jedna radost, protože karty byly rozdány...

Máte tedy s Janáčkem něco společného?

Na Janáčka to přišlo kolem šedesátky a mně zbývá jen pár let – s tím rozdílem, že on uměl noty, a já ne. Artemidin chrám už byl podpálen, takže nevím, co velkého bych mohl udělat já. Snad kandidovat na místo starosty v Radosticích, kde žiju.

Co vás při návratu na Provázek nejvíce překvapilo?

Ocitnul jsem se jako za mlada na palubě ja-

derné ponorky, která jede zachránit svět, uprostřed guerilly lodníků, zpocených a plných víry, zvláštní. Jsou věci, na které jsem na palubě Titaniku Městského divadla zapomněl, ale vždyť mám rodinu a děti!

Váš výkon mne uhranul. Protože jste starého bělovlasého pána vytvořil jako skutečně živou figuru, jejíž stinnější stránky charakteru ve vašem podání Mistra polidšťují. To byl záměr?

Soudě podle svého života, když se někdo narodí jako frajer, je to těžké. O co těžší je narodit se jako Janáček! Stalo se mi na premiéře, že jsem šel o pauze na záchod. Protože mám v závěru hry rychlý převlek, mám na sobě dvoje kalhoty a já jsem si zavřel poklopec jen u těch druhých, takže kritika vyzdvihla dojemně rozepnutý punt u Janáčka na konci jeho života, kdy škemrá o lásku u své o osmatřicet let mladší partnerky. Snad tak neskončím, ale muselo to být krásné. A ta historka mimo jiné svědčí o tom, že s Janáčkem stále nejsem hotový a moje postava je neustále ve zrodu.

Máte za sebou opravdu velké role. Byl ale Leoš v něčem jedinečný?

Jako Salieri jsem se dozvěděl o své průměrnosti vůči Bohu a jako Janáček o své genialitě, jsem v něm Bohem! Věděl jsem, že Janáček měl abnormálně zesílený svůj pud na ženská a že neuměl komunikovat, a tak se někdy choval jako prase. Vždy jsem chtěl mít tolik bab jako on, ale nikdy se mi to nepodařilo. Nu a potom ty historky, že když viděl ve varhanické škole uklízečku ohnutou nad kýblem, šlo vlastně o povel k akci. A také o těžítku ve tvaru ženského rozkroku, na který si poklepal, když komponoval.

A znáte nebo přímo konzumujete Janáčkovu muziku?

Samozřejmě, že část jeho tvorby znám. Vždyť nám také při zkoušení šlo nejen o texty, ale také o jeho svérázně přepsanou muziku. Ale je fakt, že jsem hudbu do této inscenace moc neposlouchal. Chodíval jsem však venčit za Janáčkovu divadlo psa a vždy se díval na Mistrovu sochu, jejíž výraz mi přišel bezmála až počouchný.

Z prosperujícího Městského divadla Brno, kde jste se profiloval jako výrazný sólista, byste se na Provázek nevrátil?

To vše už tu bylo. V Městském divadle jsem spokojený a už bych neměnil. Není sil, a navíc táta Moša je sice krutý a přísný, ale z druhě

strany laskavý a prozíravý. Příkladem budiž jen skromné připomenutí jisté situace. Role, která mi byla přidělena, mi dělala velkou vnitřní bolest. Nevěděl jsem, jak z toho pryč. Tak jsem řekl principálovi, že mi doma tečou kohoutky a že to nestihám... Nazítří přišel instalatér z divadla a všechny kohoutky opravil a výsledkem bylo, že do inscenace mohu naskočit, až budu v pohodě. Nikdy jsem nenaskočil a principálovi za to dík. A tak jsem se stal loajálním členem tohoto spolku, kde snad taky jednoho dne na jevišti skonám.

Jste také zručný řezbář, fotíte, malujete... Můžete na závěr okomentovat nějak své pu- zení k této další volné umělecké tvorbě?

Na jeden čas šlo také o můj zdroj obživy, to abych mohl dělat divadlo. Doznávám, že jsem zamořil několik milionářských usedlostí svými plastikami. Můj třímetrový drak je na hradě Landštejn. Asi ta touha se vyjádřit tryská někdy až moc. Hovořme tedy o tomto mém umění jako o sebezotřebě se vyjádřit a vyplavit ze sebe jakýsi kýč, za který většinu svých výtvorů považuju. Abych nedělal kýče na divadle, potřebuju ale dobrého režiséra.

Nestárnoucí boxer

Někteří si o něm myslí, že je to Apač... a mají pravdu. Na jeho cestách v prérii života je pro něho více než pro jiné důležitý přehled po lovištích z wigwamu obývaného jeho milovanou rodinou, stejně jako možnost chovat zvířata i pěstovat rozličné byliny dle svého uvážení a potřeb.

Jiní jsou přesvědčeni, že je to sochař... a mají pravdu a kupují rádi jeho vzácné dřevěné kolorované sochy a zdobí jimi své příbytky a zpráva o tomto jeho daru se šíří a zájemců přibývá, až dostávám strach, že této profesi nakonec zcela propadne.

A další říkají, že je to boxer. A určitě mají pravdu, protože v každém jeho příbytku, který jsem kdy navštívil, od stropu vždy visel v nějaké místnosti boxovací pytel a já si všiml, že tato zvěst o něm je natolik rozšířená, že si někteří režiséři dávají obzvláštní pozor s formulací svých připomínek. Jo, a má psa boxera!

Avšak vzhledem k tomu, že je ale úplně všem nad slunce jasné, že je to skutečný aristokrat, ví se, že by se nerval. A to je pravda! (Teda pokud by nešlo o jeho šlechtickou čest.) Když něco řekne nebo něco slíbí, můžete se už provždy spolehnout na to, že své slovo nikdy nezveze zpátky. (Ovšem totéž čeká od všech

kolem sebe, neb je přesvědčen, že má svět právě takto fungovat...) A nenutí se do toho a nestylizuje se tak, neboť právě to, jak cítí pravdu a poctivost a spravedlnost, je jeho čirá přirozenost.

A samozřejmě už všichni dávno vědí, že natočil spoustu filmů pod pseudonymem Antonio Banderas, a to je teda fakt. A já jsem jenom šťastím bez sebe, že se po všech těch dobrodružstvích v Hollywoodu a mejdanech v Las Vegas vrací tak rád na svou scénu Městského divadla Brno, aby se tam věnoval tomu, co miluje především – tedy umění divadlenímu.

A jistí nemnozí šťastlivci se domnívají, že je to taxikář, a mají pravdu. Ale přitom netuší, že se u něj jedná o zvláštní rozmar, který na jedné straně sice může vyplývat z jeho malé potřeby spánku a jiní (my divadelníci) pak dobře víme, že mu jeho cesty nočním Brnem slouží především k poznávání různých lidských charakterů, a protože je, netuším z jakých důvodů, převážně obsazován do rolí výstředních a alkoholu se nevyhýbajících rozverných „chlápků“, má tato jeho činnost jednoznačně studijní charakter. (Navíc, když se alkoholu zcela vyhýbá. Teda aspoň přede mnou.)

A zvlášť jeho dámské obecenstvo je přesvědčeno, že nestárne. A má pravdu. Já si to nakonec myslím taky. Znáám ho tak dlouho, až je mi trapné o tom mluvit, a on je pořád stejný! Mentálně... na duchu... v očích... a vůbec v něm stále potkávám toho trochu plachého a hodně rošťáckého chlapce, pro kterého se stal život hrou a hra životem.

A pak všichni si užíváme toho, že je to především pan Herec. A to teda jo! Právě takový hráč, který, když vstoupí na jeviště, všichni ztichnou a zatají se jim dech. A když začne jednat slovem... či gestem... mimikou... zpěvem, když si osedlá jeviště a z něj vládne tomu času, kterému se uvyklo obecně říkat divadelní zážrak, pak se všichni opájíme jeho nezvyklou osobitostí, jeho podmanivou uhrančivostí, jeho absolutní přesvědčivostí...
Stanislav Moša

Luboš Mareček, Divadelní noviny 1/2012

JANA Z VŮLE LIDU

NA PAPEŽSKÉM STOLCI

Městské divadlo Brno uvedlo Papežku, příběh Donny W. Crossové

Necelý rok po světové premiéře muzikálu

A theatrical stage scene. A man in a light-colored striped sweater and dark trousers is kneeling on a dark, highly reflective floor. He is leaning forward, holding the hands of a woman who is sitting in a patterned armchair. The woman is wearing a dark dress and black tights. The background is dark with some structural elements of the stage. A single spotlight illuminates the scene from above.

Andrew Bovell

VÝKŘIKY DO TMY

Režie: Stanislav Moša

HRAJEME NA ČINOHERNÍ SCÉNĚ

1. a 10. BŘEZNA v 19.30 HODIN

Foto: Timo Kratochvil

Dennise Martina (hudba a libreto) *Papežka* v německé Fuldě (3. června 2011), kde žena na papežském stolci navštěvovala jako výjimečně talentovaná dívka církevní školu, přenesl režisér Stanislav Moša příběh zaznamenaný v bestselleru Donny W. Crossové do brněnského Městského divadla.

Po zdařilé letní produkci se teprve v Brně *Papežka* z časů kolem cyrilometodějské mise u nás, tedy z poloviny 9. století, dočkala skutečně profesionálních parametrů. Novináři a recenzenti, kteří muzikál v Německu navštívili – ještě s nezapomenutelnou duší divadla Lucii Broučkovou – mohou nyní doložit domácí závisť stále občas zpochybňovanou evropskou úroveň Mošovy scény.

Známa fakta potvrzují reálný půdorys legendy. Ještě například Jan Hus při obhajobě před kostnickým koncilem dokládal Kristovu

jedinečnost v čele církve a nepotřebnost papeže jako jeho zástupce na zemi otázkou: „Cožpak snad nebyla církev bez hlavy a vůdce, když po dva roky a pět měsíců byla papežem žena jménem Jana?“

Nikdo nenapadl tento Husův výrok jako ka-círský, píše mimo jiné Jan Latzka v obsírném

pojednání v programu k inscenaci. Na úspěchu premiér, při srovnání s ostatní českou, zejména pražskou muzikálovou záplavou podprůměru, se podílí Mošův tým, především francouzská choreografka Julia Pouletová, přinášející na Moravu nové, dynamické, pohybově náročné prvky pro sólisty i company. Scénografie Christopa Weyerse stvořila dva rozdílné světy: pohanství ještě nezbavené germánské území severně od Alp se strohostí klášterních interiérů a barevný lesk Říma a císařského dvora odkazující na slávu zaniklé Západořímské říše. Ruku v ruce s ním vystihla prostředí také osvědčená kostymérka Andrea Kučerová.

U nás často nedostupnými jeví se herecké výkony Brňanů: především v titulní roli alternující Svetlana Slovákova a Hana Holíšová nebo v postavě padoušského kardinála Anasztasia excelující Aleš Slanina (a Radek Novotný). V lyrických polohách Janina milence Gerolda se skví Robert Jícha (a Petr Gazdík). Figurkou jako vystříženou z pozdějších satirických karikatur je Jan Mazák v roli papeže Sergiuse.

Nové muzikály se hledají po vyčerpání světové produkce těžko – aspoň ty, na které si u nás Brňané mohou troufnout. *Papežka* je ovšem světlou výjimkou a má zaděláno na velký divácký úspěch.

Jiří P. Kříž, *Právo*, 7.2.2012

PAPEŽKA – ROMANTICKÝ MUZIKÁL ZE STŘEDOVĚKU

Městské divadlo Brno kraluje v tuzemsku muzikálu již několik let. Nejde však jenom o výtečné školení a výkony zřejšího souboru, ale také o impulsy, které tomuto žánru dodává jmenovaný divadelní dům importy zajímavých titulů. Už několikrát vyrukovala novotou zářící scéna na Lidické ulici s novinkami v oboru. Stačí vzpomenout nedávné hity jako byly české premiéry titulů *Čarodějky z Eastwicku*, *Oliver!* nebo veleúspěšná *Marry Poppins*. Podobné dramaturgické transporty z anglické půdy, která je brána za muzikálové království Evropy, nyní pro změnu zpestřila novinka německé proveniencence v podobě muzikálu *Papežka*.

Autor muzikálu Dennis Martin vyšel z košaté knižní předlohy americké autorky Donny W. Crossové, která zpracovala bájný příběh z devátého století, kdy měla podle legendy usednout na papežský stolec žena. Talentovanou

Janu souhra náhod vynesla v přestrojení za muže až do čela římské kurie. Aby toho v legendě nebylo málo, potkala Jana ve Věčném městě a v nejvyšším církevním úřadu svoji někdejší lásku. To už ale předsedala církvi jako papež Jan Anglicus, jehož pohlaví se údajně prozradilo poté, co při procesí spadla z koně, porodila mrtvé dítě a sama zemřela.

Muzikály či spíše jejich libreta milují rozervané historické příběhy plné vášni, intrik, nevidaných situací i mimořádné lásky. Román Crossové *Papežka*, jak vidno, všechny tyto atributy měl, a tak byl přímo ideální látkou pro velkolepé muzikálové zpracování. Světovou premiéru zažila muzikálová novinka loni v malebném německém městečku Fulda, kde podle knižní předlohy Jana absolvovala klášterní školu. A s půlročním odstupem uvedl režisér Stanislav Moša ve svém brněnském divadle titul ve stejné výpravě, na níž se v plánované koprodukcí skládala německá a česká strana. Muzikál *Papežka* má opravdu velmi barvitý příběh, kdy je nutné divákovi zejména vsugerovat celoživotní pouť a důvěryhodnou přeměnu původně chudinké dívky z polopohanské rodiny v mimořádně vzdělaného církevního potentátka. To se inscenátorům daří už za pomoci až realistické scény Christophera Weyerse, který na točnu umístil velké segmenty. Ty se jednoduchým pootočením či rozestoupením mohou proměnit v klášterní staroněmeckou školu, císařský palác, římské fórum či lateránskou baziliku. Právě tato mobilní a přítom pompézní otáčející se výprava má velký vliv na konečné přijetí muzikálu jako velkolepé středověké show. Německý historický muzikál *Papežka* sází na pouhé vyprávění strhujícího příběhu, který je považovaný spíše za legendu či pozůstatek dobové protipapežské satiry. Dlužno přiznat, že divák v rychlém tempu jde celé tři hodiny od obrazu k obrazu a že v tomto díle není příliš ploch pro čistě lyrická místa, i když se Dennis Martin postaral o několik chytlavých duetů – a v Německu se z nich staly hity. Autor hudby neváhá sáhnout až k popově znějícím aranžmá, ve kterých se tradičně mísí hlučná sborová čísla. Stejně tak využívá až kontemplativní působení samotné Jany, kterou drtí láska k markraběti Geroldovi stejně silně jako oddanost a povinnost Bohu.

A vedle chytlavé hudební výbavy a velkolepých kulis získají diváky zejména výkony v titulních rolích. Dlužno poznamenat, že Brno má dvě skvělé Papežky, a to Hanu Holišovou a Svetlanu Slovákovou. Tady je skutečně požitkem pěvecká bravura, která jde ruku v ruce s koncentrovaným herectvím, o jakém si muzikály s populárními tvářemi v hlavním městě mohou nechat jenom zdát. Další zážitky na jevišti předvádějí v roli Gerolda herci Petr Gazdík a Robert Jícha, jejichž pěvecká suverenita a mocné tenory právem vyvolávají potlesk na otevřené scéně. Pro pořádek je třeba ještě pochválit stejně silné a působivé nasazení Aleše Slaniny v roli Anastasia a zkušeností přetékající výkon Ladislava Koláře jako řeckého učence Aeskulapa.

Brněnská premiéra muzikálu *Papežka* není žádným náboženským veledílem, jehož ideové vyznění by stejně zřejmě v nejateističtější zemi Evropy přišlo vniveč. Je zejména zručně předváděným hudebním příběhem, ve kterém budou diváci obdivovat vedle zmíněných pozitiv také umanutost mladé ženy, která se vydala na cestě za svým cílem v podobě církevního vzdělání. Přitažlivé, a myslím že od vydání Eccova románu *Jméno růže* (které jako činohru hrají na stejném jevišti) stále módní kulis raného středověku mohou z tohoto bystře dovezeného německého muzikálu udělat divácky vyhledávaný a originální zážitek. Podobný muzikál totiž Městské divadlo Brno ještě nikdy nenabídlo...

Luboš Mareček, www.ceskatelevize.cz, 8.2.2012

Milan Uhde, Miloš Štěpáň, Leoš Kuba: **DIVÁ BABA**
Jaroslav Voštvý: **TRIVTOM**
Zdeněk Merta, Stanislav Moša: **OOŠTEC**

Nejvýraznější tvůrčí pocit

(dramaturgie, scéna, kostýmy, scénická hudba, choreografie, rekvizity, masky, vlásenky, plátkat, program atp.)

Nejpopulárnější inscenace sezony (zaškrtněte)

František Votřebal: **MOZÍŠ**

M. Dvořák, E. Schlimbach, G. Stevens, Ch. Blenik,

H. Holzbecher, A. Friedrichs: **KRAJKA A ZVÍRE**

Andrew Bovell: **WKRY DO TMY**

Frank Wildhorn, Leslie Bricusse: **JEKYL A HYDE**

William Shakespeare: **ZKROCNÍ ZLE ŽENY**

Donna W. Cross, Dennis Martin: **PAPEŽKA**

Pierre Cornille: **CID**

KŘÍDLA 2011/2012

Nejpopulárnější herec sezony

Nejpopulárnější herečka sezony

Městské divadlo Brno,
Lidická 16, 602 00 Brno
komerční odd.: +420 533 316 410
e-mail: komercni@mdb.cz

Anketní lístek
vhodte, prosíme, do anketní schránky
u pokladny divadla nejpozději
30. 11. 2012

Jméno: .....
Adresa, (e-mail): .....

VRAŽDÍ JEKYLL NEBO HYDE?

Kdo by ten příběh neznal? Vždyť novela Roberta Louise Stevensona, v níž londýnský advokát Gabriel John Utterson vypátrá, že zrůda a vrah Edward Hyde je alter ego jeho přítele Henryho Jekylla, inspirovala k mnoha adaptacím. Jen filmových je více nežli sto dvacet! V muzikálové verzi Franka Wildhorna a Leslie Bricusse z roku 1997 původní detektivní zápletka v podstatě mizí. Utterson se stává epizodní postavou. Sledujeme vědecký pokus Henryho Jekylla, který chce v lidské duši oddělit dobro od zla, aby mohl zlo zničit. Jenže experiment, který provádí sám na sobě, se vymkne kontrole... Inscenace v Městském divadle Brno je na první pohled možná méně efektivní nežli ta v karlínském Hudebním divadle, kde měl americký muzikál před několika lety českou premiéru. Žádná výpravná show, ve které by se protagonistista zázračně proměňoval ze slušného mladíka v odporného zlosyna a nazpět. Dušan Vitázek samozřejmě bravurně zahraje jak elegantního, seriózního mladého muže, tak chroptící monstrum. Na jedné straně soustředěný vědec, který si věcně do deníku zapisuje postup svého experimentu, své příznaky i obavy, a zároveň snoubenec, z jehož hlasu zní něha a pokora, když klade své Emmě bezbranně hlavu do klína. Na druhé straně pak děsivé zvíře, jehož hlas zní drsně, chrčivě. Inscenátoři pochopili, že dílo skrývá mnohem více než jen kontrast dvou zcela odlišných bytostí žijících v jednom těle. A tak Dušan Vitázek scénu po scéně vykresluje portrét člověka, který vystrašeně, ale i zvědavě odhaluje své temné stránky. Mravný Jekyll a nemravný Hyde? Kdepak: to Jekyll je na začátku vrahem, to Jekyll se schází s prostitutkou Lucy. Díky droze se zbavil zábran, takže má odvalu vyrovnat se s tím, kdo ohrnovali nos nad jeho experimenty, kdo se mu vysmívali. Však celou tuhle společnost kázající morálku označil za pokryteckou ještě před tím, nežli s pokusem začal. A při vraždě každému z nich vméte do tváře: jsi pokrytec. Ctnostnému biskupovi, který zneužívá malé chlapce. Nafoukanému generálovi, který se tím baví. Sobecké lady Beaconsfieldové, která se přiopírá potácí z baru. Přičemž ještě učiní dobrý skutek (!), když její šperky hodí slepému žebrákovi. Jekyll vraždí razantně, ale s klidem a rozmyslem, nikoli z neovladatelné potřeby. Vždy jsem toužil žít jako Edward Hyde! přiznává sám sobě. Díky droze má také odvalu dát průchod své touze po Lucy: při prvním setkání ji cudně opustil jako zachránce – gentleman, aby se ale vrátil pod jménem Hyde jako divoký milenec. A Lucy oddaně miluje a ctí Jekylla, opojena Hydem. Inu, svět není černobílý a v každém z nás se skrývá mnoho na první pohled netušících možností... Až ke konci se hlavní hrdina skutečně schizofrenicky rozštěpí na dvě různé, samostatné bytosti: v „konfrontaci“ bojují o to, kdo z nich přežije – strhující scéna, ve které zmizí malované kulisy i základní mobiliář, zůstává jen lidská postava ve světle bílém či rudém, chvíli Jekyll, chvíli Hyde. Vědecký experiment se povedl, dobro a zlo se oddělilo – jenže se ukáže, že zlo má navrch. Lucy brutálně zavraždí Hyde – aby Jekyllovi dokázal svou převahu. A když ohrožuje i Emmu, vítězství zla je dokonáno. Jekyll musí zemřít, aby Hyda zastavil.

Dušan Vitázek je v obdivuhodné kondici fyzické i pěvecké, takže dokáže rozehrát Jekyllovy vnitřní proměny do výrazových nuancí bez sebemenšího technického zaváhání. Tentokrát dosti čněl nad ostatní. Byl to vynikající muzikálový večer, s místy romanticky zasněnými stejně jako dramaticky vyhrocenými. Však dílo nastudovali muzikáloví experti Caspar Richter a Petr Gazdík, který zároveň alternuje titulní postavu a je spoluautorem nového překladu – oproti karlínskému Novákovu věcnějšího, přímočařejšího. Patrně proto, aby básničtější obraty neznejasnily myšlenkovou a citovou výpověď, o kterou šlo inscenátorům v Brně především. Aby skutečně vyniklo

drama člověka prohrávajícího boj s temnými silami ve své vlastní duši.

Lenka Šaldová, Divadelní noviny 1/2012

AKTUÁLNOST

„SOUSEDSKÉHO“ DIVADLA

Městskému divadlu Brno se už řádku let velmi osvědčuje pravidelná spolupráce s pražskou režisérkou Hanou Burešovou a jejím dramaturgem Štěpánem Otčenáškem. Nejnovějším výsledkem je (jedenadvacet roků po kladenské premiéře) stylově čisté nastudování biblického dramatu *Mojžíš*, patřícího do pestrého odkazu našich barokních a obrozeneckých lidových her. Jako zdařilou prvotinu ji v roce 1811 vytvořil a s chudými vesničany také provozoval podkrkonošský švec František Vodseďálek. O nesnadnou rekonstrukci rukopisu se zasloužil herec a teatrolog Vojtěch Ron.

Režisérka se svým týmem (výtvarníci Karel Glogr a Samiha Maleh, skladatel převážně živě prováděné hudby Petr Skoumal, choreografka Hana Halberstadtová) přistoupila k neběžnému úkolu s obvyklou pečlivostí i pokorou. Uvědomovala si, že epicky rozměrný, půvabně naivní veršovaný text může při dnešním „klipovém“ vnímání reality působit dojmem vleklé statickosti. Proto jej téměř o polovinu zredukovala, výrazně omezila počet postav (i tak jich většina ze dvou desítek chórických účinkujících ztělesňuje několik) a čtyři akty rozčlenila na mnoho sekvencí, dynamizovaných mobilní dřevěnou scénografií (v kostýmní složce kontrastuje ahistorické černobílé odění Židů s pestrou barevností Egyptanů). Předloha i antiiluzivní provedení vcelku pietně respektují myšlenkově nadčasový starozákonní příběh života Mojžíše (charismatický Igor Ondříček) a izraelského národa po příchod k zemi zaslíbené. Při citlivém respektu k dobové atmosféře venkovské komunity se skromným Opovědníkem (Ladislav Kolář) a potouchle zpochybňujícími komentáři Blázna (Michal Isteník) přirozeně nejde o muzeální rekonstrukci tehdejších plenérových produkcí. Mluvený i zpívaný večer ukázněně souhry si ovšem zachovává jistou sakrální obřadnost a citovou vroucnost, a přitom nevtravě nabízí nejednu aktuální analogii: společenskou potřebu morálního řádu (motiv Desatera); utlačovaný, avšak na rizika svobody reptající národ; dilema spravedlivého jedince, který

o vůdcovství neusiloval. Nad dvousetletou hrou má divák věru o čem přemýšlet.

Vít Závodský, Týdeník Rozhlas, 17.1.2012

EXCELENTNÍ BRNĚNSKÁ MARY POPPINS – PO DEVĚTADEVADESÁTÉ...

Možná se podíváte nadpisu tohoto článku – vždyť *Mary Poppins* na jevišti Hudební scény Městského divadla v Brně už před Vánoce oslavila stovku a během tohoto představení bylo zároveň pokřtěno album s písněmi z muzikálu, které, jak také jinak, vyšlo v češtině samozřejmě poprvé. Důvod rád osvětlím – podobně jako jiné redakce, i my samozřejmě vyřážíme nejčastěji za premiérami jednotlivých inscenací. Mnohdy je ovšem daleko zajímavější navštívit reprízu, sice bez celebrit, ale s běžným publikem za zády, pozorovat jeho reakce, či zda a kam se inscenace posunula. Právě ze zmíněných důvodů jsem se záměrně vydal nikoli na sté jubilejní, ale devětadevadesáté představení *Mary Poppins*. Stovka repríz – to je na domácí scénu zatraceně dobré číslo, za kterým se skrývá téměř osmašedesát tisíc diváků... Za ním musí stát buď zástup hvězd, bulvární humbuk, anebo zatraceně dobrá inscenace. Tipujete-li „za C“, dobře Městské divadlo Brno znáte. Musím přiznat, že jsem populární americký hudební film z roku 1964 o kouzelné chůvě nikdy nedokoukal do konce. Na muzikál jsem šel s předsudkem, zda tahle postarší pohádka může dospělého diváka vůbec bavit. A nyní předjímám – bavila mne od začátku až do konce nadmíru vrchovatě. Režisér Petr Gazdík zde, přece jen trochu v duchu londýnské inscenace (jednalo se sice o takzvanou volnou licenci, ovšem všichni víme, že v případě zvláště sledovaných titulů je volná „odsud posud“), přivedl na scénu doslova gejzír vynikajících scén, temperamentních, pohádkově snivých i dojemných. Během představení publikum obdivuje i celou řadu kouzelnických triků a rádo odpustí inscenátorům leckdy poněkud viditelnější přítomnost závěsných a zádržných systémů. Představení má švih, vtip i romantickou pointu, herci se tentokrát dočkali precizního režijního i choreografického vedení, pod kterým je podepsána Lucie Holánková společně se stepařským odborníkem Denny Ratajským.

Vítězslav Sladký,

www.musical-opereta.cz, 12.1.2012

Divá Bára

Dramatik Milan Uhde a skladatel Miloš Štědroň jsou nesporně klasiky (nejen) brněnského muzikálu – od legendární *Balady pro banditu* až po dvojici muzikálových titulů pro Městské divadlo Brno: *Nana* a *Červený a černý*. Po zmíněných dvou muzikálech na témata z klasické světové literatury zvolili nyní, společně s dalším hudebním skladatelem Leošem Kubou, námět z literatury české – *Divou Báru* Boženy Němcové.

Jestliže u Němcové je téma Bářina střetu s okolní netolerancí pojednáno přece jen do značné míry v idylickém hávu, v Uhdeho libretu se dramaticčnost výrazně přiostrčila. Bářina svobodomyšlnost, s níž si nic nedělá z pokryteckého moralizování svého okolí, je zde vesnici značně trnem v oku a vede k nemilosrdnému střetu – hlavně když se Bára rozhodne všemi prostředky zabránit svatbě své nejlepší kamarádky Elišky s bohatým, leč nemilovaným hraběcím správcem Slámou. Situace však zároveň není černobílá – Starosta a Farář, dvě klíčové postavy vesnické komunity, mají k Báře shovívavý vztah, záro-

veň ji však nemohou či nechtějí pomoci v míře, která by znamenala postavit se vesnickému „hlasu lidu“. I další postavy mají pochopitelnou motivaci pro odpor k Báře: fanatik Kroupa smrt svého dítěte, kterou dle jeho mínění zavinila Bářina matka, vesnický tvrdák Pavel pod agresivitou skrývá nenaplněnou touhu po Báře.

Milan Uhde to sám komentuje: „*Divou Báru nelze převrátit naruby ani levně parafrázovat. Konflikt jsem ale zkusil přitvrdit. U Boženy Němcové je to poloidylka. V inscenaci, na níž spolupracuji s Milošem Štědroňem, se Bára maskuje za dábla. S výtvarnicí Zuzanou Štefunkovou-Rusínovou jsem se domluvil na tom, aby návrhy kostýmů a masku vypracovala tak, že když se Bára objeví u hřbitovní zdi, musí se jí obecenstvo leknout. Má to být výjev jako z hororu, a Báře za to hrozí lynč. Pro Faráře jsem zase napsal píseň, kterou mně možná bude někdo mít za zlé. Její refrén zní: Kdo chce s lidmi býti, musí s nimi žít, kdo chce s vlky žít, musí s nimi výt. Je to vlastně tak trochu farář–populista, ve skutečnosti prototyp současného politika.*“

Režisérem inscenace je legenda slovenské divadelní režie **Juraj Nvota**, kmenový režisér bratislavského Divadla Astorka, známý i mnohaletou spoluprací s Radošinským náivním divadlem, který v MdB režiruje vůbec poprvé. Tvůrcem hudebního nastudování a dirigentem je **Ondřej Tajovský**, druhým dirigentem je **Karel Cón**, scénou vytvořil **Tomáš Rusín**, kostýmy **Zuzana Štefunková - Rusínová**, animace vytvořil **Petr Hloušek**, choreografie jsou dílem **Hany Litterové**, sborové nastudování má na starosti **Karel Škarka** a dramaturgem inscenace je **Jan Šotkovský**. V hlavních rolích uvidíme **Andreu Březínovou** (Bára), **Martu Prokopovou** (Eliška), **Vojtěcha Blahutu** (Ondřej Vlček), **Aleše Slaninu** (Pavel), **Stanislava Slováka** nebo **Dušanu Vitázka** (Myslivec), **Igora Ondříčka** (Starosta), **Jana Mazáka** (Farář), **Viktora Skálu** (Správce Sláma), **Ladislava Koláře** (Bářin otec Jakub) a další. **Světová premiéra *Divé Bary* proběhne na Hudební scéně Městského divadla Brno 24. března 2012.**

Jan Šotkovský

Eva Gorčicová, manželka Erika Parduse převzala z rukou brněnského primátora Romana Onderky Cenu města Brna In memoriam Eriku Pardusovi v oblasti dramatického umění.

Převzetí ceny stvrдила podpisem do knihy významných osobností oceněných Cenou města Brna.

Náměstek ředitele Zdeněk Helbich s Evičkou Hrbáčkovou a synáčkem přišli gratulovat režisérovi Stanislavu Mošovi k narozeninám.

Na zkušebnách se rozběhla práce na muzikálu Divá Bára za účasti autora Milana Uhdeho.

Juraj Kukura a Dušan Vitázek jsou nominováni na Cenu Thálie za loňský rok, sešli se na tiskovce k vyhlášení Cen Thálie v pražském Národním divadle.

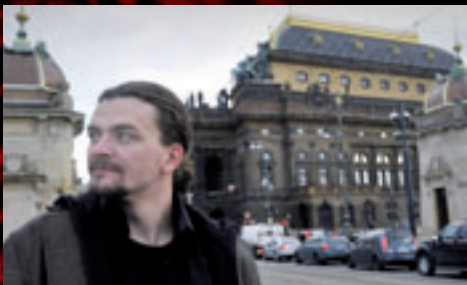

Soupeřem Dušanu Vitázekovi v klání o Cenu Thálie je ředitel Divadla na Vinohradech Tomáš Töpfer.

Dušan Vitázek měl příležitost se setkat také s legendou českého divadla paní Soňou Červenou.

STALO SE

V Praze se cítil Dušan jako doma.

Pro novinářskou obec byl Dušan velmi zajímavou osobností.

Několika snímky se vracím do ateliéru. Takto se připravovala první verze plakátu Papežka.

Výtvarník Petr Hloušek nechyběl ani při vytváření kompozice plakátu Cid.

Druhá verze plakátu Papežka byla úspěšnější ve schvalovacím procesu.

Při generálkách dramatu Cid se autor fantastických kostýmů pan Peter Čanecký neudržel a vrhl na jeviště, aby Viktoru Skálovi (první král Kastilie) upravil pláštěnku.

Hana Holířová, Roman Vojtek a Hana Kovářiková v divadelním klubu po představení Sugar!

Tiskovou konferenci k muzikálu Papežka zahájila minuta ticha za novináře Štěpána Vlašína.

PARTNEŘI DIVADLA

AutoCont

AQUAdem S.R.O.

ALSTOM

PS BRNO

PSK Group
Dynamická stavební společnost

e-on

BUSINESS CENTRE
VÍDEŇSKÁ

Rexroth
Bosch Group

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

SNIP & CO
REKLAMNÍ SPOLEČNOST

deník

DOKOŘÁN ÚNOR 2012
Městské divadlo Brno

Ředitel:
Stanislav Moša
Lidická 16, 602 00 Brno
Tel.: +420 533 316 301
Tel./Fax: +420 533 316 410

www.mdb.cz
Šéfredaktor:
Jef Kratochvíl
Tisková mluvčí:
Lenka Pazourková
Grafická úprava:
Petr Hloušek
Lidická 16, 602 00 Brno
Periodikum registrováno
pod číslem MK ČR E 12150
172. číslo

Vydalo MdB za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR
Uzávěrka: 20. 2. 2012
Náklad 7 000 ks
Titulní strana:

Milan Zezula – Don Quijote
(z probíhající výstavy v divadelní galerii)

Don Rodrigo v inscenaci Cid – kostýmy: Peter Čanecký, foto: Jef Kratochvíl

Jiří Mach

Cid

28. 2. – 6. 3. 2012
Hudební scéna

PAPEŽKA – naposledy v Brně!

původní historický muzikál

Napětí, emoce, překvapivé zvraty a především jedinečný příběh: v Městském divadle Brno usedne na papežský stolec žena! Středověká legenda vypráví o neobyčejně talentované dívce, která se svou touhou po vzdělání, svou odvahou a odhodláním naprosto vymyká uspořádání světa v 9. století. Do středověké atmosféry vás vtáhne velkolepá scéna, kterou skvěle dokreslují propracované dobové kostýmy, chytlavé melodie náročných lyrických solí i svižných sborových čísel. Vychutnat nádhernou hudbu a napínavý příběh si však můžete jen do 6. března, kdy uvádíme *Papežku* v této sezóně naposledy!